

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЗВІТ ПРО РОБОТУ НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЗА 2021 РІК

ЗМІСТ

I. Вступ	4
1.1. Основні завдання, що визначені Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Сумській області на плановий період	4
2. Оновлення змісту та якості П(ПТ)О потребам регіональних ринків праці	6
2.1. Подання пропозицій щодо вдосконалення законодавчого регулювання П(ПТ)О	6
2.2. Участь у розробці та апробації державних освітніх стандартів із конкретних професій	6
2.3. Організація розроблення освітніх програм на компетентісній основі	7
2.4. Організація розроблення робочих навчальних планів і навчальних програм на освітні компоненти для конкретних професійних кваліфікацій	7
2.5. Організація розроблення сучасного освітнього контенту для конкретних професійних кваліфікацій	8
2.6. Інше.....	9
3. Співпраця із закладами П(ПТ)О (у тому числі організація навчально-методичної роботи з керівними та педагогічними кадрами)	9
3.1. Здійснення інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, організація та координація методичної роботи	9
3.2. Методичний супровід дослідно-експериментальної роботи.....	16
3.3. Діяльність методичних секцій та методичних об'єднань із професій та навчальних предметів, організація їх роботи.....	18
3.4. Організація і проведення науково-практичних конференцій, семінарів, конкурсів, виставок навчально-методичної літератури та технічних засобів навчання	20
3.5. Здійснення заходів щодо вивчення, узагальнення та впровадження інноваційного педагогічного і виробничого досвіду та новітніх педагогічних технологій в освітньому процесі	29
3.6. Організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників, у тому числі стажування педпрацівників на підприємствах, установах, організаціях	39
3.8. Інше.....	39
4. Моніторингові дослідження.....	40
4.1. Аналіз якості навчання, рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти закладів П(ПТ)О (надання методичної допомоги щодо удосконалення освітнього процесу).....	40
4.2. Вивчення потреб закладів П(ПТ)О щодо забезпечення їх програмно-методичною документацією, підручниками, навчальними посібниками тощо. Надання методичної допомоги авторським колективам, творчим групам, окремим педагогічним працівникам закладів П(ПТ)О щодо розроблення проєктів програмно-методичної документації, підручників, навчальних і методичних посібників, технічних засобів навчання та їх апробація.....	41
4.3. Інше.....	43

5. Співпраця із закладами освіти, науковими та науково-методичними установами, громадськими організаціями, об'єднаннями роботодавців, підприємствами, установами, організаціями, обласними центрами зайнятості Державної служби зайнятості	45
5.1. Сприяння підвищенню ефективності роботи Регіональних Рад П(ПТ)О (РР П(ПТ)О).....	45
5.2. Підтримка ДОН ОДА, закладів П(ПТ)О в наданні методичної допомоги щодо оптимізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти ...	46
5.3. Сприяння залученню ключових стейкхолдерів до участі в оновленні змісту освіти та освітнього процесу в закладах П(ПТ)О	46
5.4. Інше.....	47
6. Видавнича діяльність	49
6.1. Здійснення інформаційно-видавничої діяльності: підготовка, виготовлення, тиражування та розповсюдження інформаційних і методичних матеріалів	49
7. Участь працівників центру	50
7.1. у проведенні атестаційних експертиз закладів П(ПТ)О, підприємств, установ, організацій, що здійснюють діяльність у галузі ПТО	50
7.2. у роботі регіональної експертної ради з питань ліцензування та атестації закладів П(ПТ)О	51
7.3. у реалізації проєктів всеукраїнського та міжнародного рівня	51
7.4. у всеукраїнських та регіональних вебінарах, конкурсах фахової майстерності, майстер-класах та їх результативність.....	53
8. Популяризація П(ПТ)О, упровадження нових форм і методів профорієнтаційної роботи серед здобувачів освіти загальних середніх закладів освіти, молоді, незайнятого населення, профконсультування.....	53
9. Організація роботи зі здобувачами освіти за різними напрямками (конкурси, гурткова робота тощо)	58
10. Фінансово-господарська діяльність НМЦ ПТО	59
11. Міжнародна діяльність (проєкти).....	60

I. Вступ

1.1. Основні завдання, що визначені Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Сумській області на плановий період

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області (далі – НМЦ ПТО) у 2021 році продовжив роботу за єдиною методичною проблемою **«Створення цілісного методичного освітнього простору регіону як відкритої системи професійного зростання педагогічних працівників на основі компетентнісного підходу»**, для реалізації якої визначено основні завдання:

удосконалення системи професійного розвитку педагога у форматі STUDY ШКОЛИ;

упровадження мережевої моделі організації методичної служби шляхом розроблення корпоративного порталу системи професійної освіти області;

упровадження комунікаційної стратегії професійної освіти регіону, в тому числі НМЦ ПТО;

підвищення кваліфікації керівного складу та педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – закладів П(ПТ)О) області;

розроблення і проведення підготовки за модульними навчальними програмами щодо використання нових технологій навчання і виховання, розвитку професійних та управлінських компетенцій;

проведення моніторингових досліджень, розроблення освітніх стандартів, освітніх програм професійного навчання, модульних програм для оволодіння частковими чи спеціальними компетентностями;

удосконалення цифрової компетентності педагогів та керівників закладів П(ПТ)О;

здійснення методичного супроводу створення структур оцінювання професійних кваліфікацій на базі закладів П(ПТ)О, зокрема центрів підтвердження кваліфікацій;

надання методичного супроводу професійної орієнтації діяльності закладів П(ПТ)О;

здійснення методичного супроводу впровадження та удосконалення різних інституційних форм навчання, зокрема дуального, змішаного, дистанційного навчання;

здійснення методичного супроводу впровадження сучасних інноваційних та виробничих технологій із використанням потенціалу навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням;

Основні результати методичної роботи у 2021 році:

упроваджено Комунікаційну стратегію НМЦ ПТО на 2020-2021 роки;

проведено тренінгові заняття з працівниками НМЦ ПТО з використання Офісу 365;

розроблено спільно з Міжрегіональним центром швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій професійний стандарт з

професії «Верхолаз» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.07.2021 № 244-21);

розроблено проекти стандартів П(ПТ)О на компетентнісній основі з професій «Монтажник інформаційно-комунікаційного устаткування», «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок»;

відкрито ліцензії в закладах П(ПТ)О на підготовку робітничих кадрів за новими професіями «Екстрений медичний технік», «Верхолаз»;

розроблено освітні програми за Державними стандартами П(ПТ)О на компетентнісній основі з професій: 7241 «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок», 7242 «Монтажник інформаційно-комунікаційного устаткування», 4113 «Оператор програмного забезпечення та обробки інформації», 7233 «Слюсар з ремонту рухомого складу» у рамках Програми ЄС «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» спільно з Фінським національним агентством з питань освіти (EDUFI) ;

розроблено онлайн-курс «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» у рамках проєкту «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19», що фінансується з бюджету Міжнародної організації праці, на виконання Програми гідної праці Міжнародної організації праці для України та Рамкової програми партнерства між Урядом України та ООН на 2018-2022 роки НМЦ ПТО та ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» та проведено його апробацію в 7 закладах П(ПТ)О області;

завершено експеримент Всеукраїнського рівня «Розвиток публічно-приватного партнерства у сфері П(ПТ)О з використанням технологій стратегічного менеджменту» за участі НМЦ ПТО, ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» та ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти». Результатом співпраці стало створення на базі ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» навчально-практичного центру з підготовки кваліфікованих робітників для друкарського виробництва з підтримки Групи компаній «ТЕХНОЛОГІЯ», організовано освітній процес з елементами дуальної освіти для оптимального забезпечення ринку праці конкурентоздатними робітничими кадрами. У ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» суттєво підвищився рівень працевлаштування випускників (у 2020 році працевлаштування випускників склало 93%, у 2021 році – 97%);

розпочато роботи щодо створення трьох навчально-практичних центрів галузевого спрямування: громадське харчування, промисловість, автомобільний транспорт;

створено 5 центрів розвитку професійної кар'єри на базі ДНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва та автотранспорту», ДНЗ «Глухівське вище професійне училище», ДНЗ «Білопільське вище професійне училище», ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище», ДПТНЗ «Лебединське ВПУ лісового господарства».

Завдяки системній роботі НМЦ ПТО у 2021 році досягнуто вагомих показників закладів П(ПТ)О, зокрема у творчих конкурсах різного рівня:

у фінальному етапі XX Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості переможцями стали: у номінації «Література» – Юлія ГОЛОБОРОДЬКО, ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» з роботою «Відверта розмова з Григорієм Сковородою»; у номінації «Історія України і державотворення» – Яна ШАМАНОВА, ДНЗ «Глухівське вище професійне училище» з роботою «Місія «Чорний тюльпан» – мій вибір, мій громадянський обов'язок»;

у XI Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка II місце посіли Євгенія ПАРХОМЕНКО, учениця ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище», та Альона ДУДУКАЛЕНКО, учениця ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцею (отримує стипендію Президента України).

Стипендію голови Сумської обласної державної адміністрації отримують 6 здобувачів закладів П(ПТ)О: Гутник Віталій, Супрун Антон, ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти»; Боровик Іван, ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну»; Грицай Ігор, ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище»; Голобородько Юлія, ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»; Костян Олег, ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцей».

2. Оновлення змісту та якості П(ПТ)О потребам регіональних ринків праці

2.1. Подання пропозицій щодо вдосконалення законодавчого регулювання П(ПТ)О

Надано пропозиції, коментарі та зауваження до проєкту Закону України «Про професійну освіту та професійне навчання» в рамках засідань робочої групи в співпраці з Всеукраїнською асоціацією працівників професійно-технічної освіти (Наталія САМОЙЛЕНКО, директор НМЦ ПТО – член робочої групи).

2.2. Участь у розробці та апробації державних освітніх стандартів з конкретних професій

НМЦ ПТО брав активну участь в організації, безпосередньому розробленні та впровадженні новітніх освітніх стандартів. У 2021 році скоординовано роботу творчих груп щодо розроблення проєктів стандартів П(ПТ)О на компетентнісній основі з професій: 7241 «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок» (ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти», ПП Електрокабель м. Шостка Сумської області), 7242 «Монтажник інформаційно-комунікаційного устаткування» (ДНЗ «Сумський хіміко-технологічний центр ПТО», ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище», ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне вище професійне училище», ТОВ «Сумські телекомсистеми»).

НМЦ ПТО та заклади П(ПТ)О брали участь у роботі Всеукраїнських робочих груп з розробки стандартів П(ПТ)О з професій:

4113 «Оператор програмного забезпечення та обробки інформації» (ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище», ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти»);

4221 «Агент з організації туризму» (ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг»);

6141 «Робітник на лісокультурних роботах» (ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»);

7231 «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» (ДНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва та автотранспорту»);

5122 «Кухар» (ДНЗ «Сумський центр ПТО харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу», «Глухівське вище професійне училище», ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище»);

7412 «Кондитер» (ДНЗ «Сумський центр ПТО харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу», «Глухівське вище професійне училище», ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище»);

7136 «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування» (ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище»);

5129 «Майстер ресторанного обслуговування» (ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти»);

7212 «Електрогазозварник» (ДНЗ «Глухівське вище професійне училище»).

2.3. Організація розроблення освітніх програм на компетентнісній основі

У грудні 2021 року в межах Програми ЄС «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» спільно з Фінським національним агентством з питань освіти (EDUFI) в Сумській області робочими групами в складі педагогічних працівників закладів освіти Сумської, Вінницької областей та міста Київ та НМЦ ПТО розроблено освітні програми за Державними стандартами П(ПТ)О на компетентнісній основі з професій: 7241 «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок», 7242 «Монтажник інформаційно-комунікаційного устаткування», 4113 «Оператор програмного забезпечення та обробки інформації», 7233 «Слюсар з ремонту рухомого складу».

У рамках роботи методичних секцій робочими групами розроблено освітні програми за стандартами П(ПТ)О з професій: 5123 «Бармен»; 7412 «Кулінар борошняних виробів»; 5122 «Кухар дитячого харчування».

2.4. Організація розроблення робочих навчальних планів і навчальних програм на освітні компоненти для конкретних професійних кваліфікацій

НМЦ ПТО постійно здійснюється організаційний та навчально-методичний супровід з основних питань організації освітнього процесу, зокрема з розроблення робочих навчальних планів і програм із робітничих професій, за якими ведеться підготовка кваліфікованих робітників (у 2021 році розроблено 124 робочі навчальні плани, з яких: первинна професійна підготовка – 36, професійно-технічне навчання – 31, перепідготовка – 19, підвищення кваліфікації – 38).

Відповідно до вимог нових стандартів П(ПТ)О на компетентнісній основі творчими групами оновлено зміст робочих навчальних та освітніх програм з професій «Бармен», «Кулінар борошняних виробів», «Кухар дитячого харчування».

З метою розширення додаткових професійних компетентностей кваліфікованих робітничих кадрів, оволодіння інноваційними виробничими технологіями за професіями «Офіціант», «Бармен», «Майстер ресторанного обслуговування» творчими групами у співпраці з роботодавцями (ресторан «Фемелі», кафе «Сафарі», ФОП Якименко онлайн – сервіс доставки їжі «Корона маркет», магазин «Сирний сомельє») розроблено регіональні навчальні програми: «Еногастрономія та робота сомельє» (на 20 годин), «Організація обслуговування за системою «Кейтеринг» (на 35 годин),

2.5. Організація розроблення сучасного освітнього контенту для конкретних професійних кваліфікацій

У рамках проєкту «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19» НМЦ ПТО та ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» розроблено онлайн-курс «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» з професії «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» (2 розряд). Курс складається з 4 основних тем. Для опанування кожної теми додаються відеолекції, презентації, текстова інформація й матеріали для самостійного опрацювання, а також запитання для контролю/самоконтролю (тести). За підсумками проходження курсу буде проводитися підсумковий контроль та виконуватися практична робота. З метою оцінки якості змісту онлайн-курсу, його актуальності, обґрунтованості та доцільності, виявлення невідповідності змісту вимогам і стандартам, перевірки та налагодження інструментарію оцінки, ефективності використання Е-контенту навчального призначення для подальшого впровадження в освітній процес закладів П(ПТ)О в 7 закладах П(ПТ)О області проведено апробацію зазначеного онлайн-курсу.

У сучасних умовах організації освітнього процесу вагомого значення набуває використання технологій дистанційного та змішаного навчання. З цією метою НМЦ ПТО спільно з закладами П(ПТ)О продовжено роботу щодо наповнення інформаційно-методичного порталу з професій: «Кравець», «Перукар (перукар-модельєр)», «Кухар», «Кондитер», «Продавець продовольчих товарів», «Оператор програмного забезпечення і обробки інформації» II категорії, «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва», «Штукатур», «Муляр» <https://sites.google.com/view/impnmcptosumy>.

Творчою групою педагогічних працівників НМЦ ПТО, ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг», роботодавців створено віртуальне комплексно-методичне забезпечення з професії «Манікюрник», що відповідає сучасним вимогам та об'єднує за змістом: теоретичний матеріал, практичний

супровід з інструктивними матеріалами та алгоритмами виконання виробничих робіт, різнорівневі завдання для контролю знань, умінь та навичок.

2.6. Інше

Упровадження нових професій відповідно до стандартів П(ПТ)О

У 2021 році в 7 закладах П(ПТ)О відкрито ліцензії на підготовку робітничих кадрів за 17 професіями. За професіями «Екстрений медичний технік», «Верхолаз» підготовка в області планується здійснюватися вперше.

У 2021 році НМЦ ПТО проведено організаційно-методичну роботу щодо упровадження нових професій «Друкар флексографічного друкування» (ДПТНЗ «Сумський центр ПТО») та «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок» (ДНЗ «Шосткинський центр ПТО»). Розроблено навчально-плануючу документацію з професій відповідно до стандартів П(ПТ)О. У закладах створено кабінети, лабораторії та майстерні, що відповідають вимогам навчальних планів і програм; естетично оформлені, оснащені комп'ютерною технікою з відповідним програмним забезпеченням, наочними та методичними посібниками.

3. Співпраця із закладами П(ПТ)О (у тому числі організація навчально-методичної роботи з керівними та педагогічними кадрами)

3.1. Здійснення інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, організація та координація методичної роботи

З метою ефективного управління системою методичної роботи області функціонує навчально-методична рада НМЦ ПТО, до складу якої входять педагогічні працівники НМЦ ПТО та закладів П(ПТ)О, представники соціальних партнерів (підприємств, інституцій).

У 2021 році відбулося 4 засідання навчально-методичної ради відповідно до плану, на яких заслухано звіти координаторів методичних секцій, творчих груп, Шкіл професійного розвитку педагогічних працівників, розглянуто методичні матеріали, ухвалено відповідні рішення, що забезпечило єдині вимоги до організації навчально-методичної роботи в області.

Тематика засідань навчально-методичної ради НМЦ ПТО:

- ✓ Упровадження цифрових технологій у діяльність НМЦ ПТО та закладів П(ПТ)О;
- ✓ Схвалення нового логотипу НМЦ ПТО та зразка сертифікату про підвищення кваліфікації педагогічного працівника закладу освіти;
- ✓ Результати впровадження проєкту «Молодий патріот»;
- ✓ Результати впровадження проєкту «Методика розробки та створення віртуального комплексно-методичного забезпечення професії «Манікюрник»;
- ✓ Схвалення навчально-методичних матеріалів;
- ✓ Результати впровадження комунікаційної стратегії НМЦ ПТО;
- ✓ Методичний супровід громадянського виховання в закладах П(ПТ)О;

- ✓ Виконання Плану заходів щодо підвищення якості навчання та підготовки учнів до ДПА у формі ЗНО у 2020/2021 навчальному році. План заходів на 2021/2022 навчальний рік;
- ✓ Підготовка кваліфікованих робітничих кадрів за новими професіями;
- ✓ Результати проєкту «Упровадження інтегрованого навчання при підготовці кваліфікованого робітника з професій «Кухар», «Кондитер»;
- ✓ Організаційно-методичний супровід професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва»;
- ✓ Оновлення змісту освіти підготовки кваліфікованих робітників сфери послуг;
- ✓ Результати проєкту «Упровадження технологій змішаного навчання в організацію освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти»;
- ✓ Звіт про проведення Року математичної освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти в Сумській області;
- ✓ Основні завдання експерименту регіонального рівня за темою «Професійна підготовка майбутніх фахівців електротехнічного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти» на 2021-2024 роки у ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище»;
- ✓ Підсумки роботи НМЦ ПТО у 2021 році та пріоритетні напрями діяльності у 2022 році.

З метою розгляду організаційно-методичних питань та прийняття оперативних рішень проведено 8 засідань інструктивно-методичних нарад працівників НМЦ ПТО з тематикою:

- ✓ Моніторинг організації роботи факультативів із предметів загальноосвітньої підготовки в закладах П(ПТ)О у 2020/2021 навчальному році;
- ✓ Результати ліцензування та атестація закладів П(ПТ)О області у 2020 році;
- ✓ Презентація розділу обласного віртуального педагогічного кабінету профтехосвіти Сумщини «Навчально-методична робота» (планування та звітність);
- ✓ Робота секції природничих дисциплін у 2020 році;
- ✓ Результати моніторингу навчальних досягнень учнів закладів П(ПТ)О в I семестрі 2020/2021 навчальному році;
- ✓ Результати моніторингу роботодавців щодо визначення конкурентоспроможності випускника закладу П(ПТ)О на ринку праці та виявлення потреби у кваліфікованих робітниках підприємств області;
- ✓ Результати моніторингу стану соціально-побутових умов проживання, навчання та культурного відпочинку учнів закладів П(ПТ)О Сумської області;
- ✓ Результати роботи навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням за 2020 рік;
- ✓ Організаційно-методичний супровід проведення II (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із предметів загальноосвітньої підготовки та спеціальних дисциплін;

- ✓ Оновлення змісту освіти (розробка та виконання освітніх програм);
- ✓ Організація цільового та фахового підвищення кваліфікації педагогічних працівників НМЦ ПТО та педагогів області;
- ✓ Результати моніторингу навчальних досягнень учнів закладів П(ПТ)О у II семестрі 2020/2021 навчального року;
- ✓ Запровадження програмного продукту Microsoft Office 365 у якості базового для адміністративних, комунікаційних та навчально-освітніх функцій НМЦ ПТО;
- ✓ Методичний супровід запровадження стандартів П(ПТ)О за професіями «Бармен», «Кулінар борошняних виробів»;
- ✓ Організаційний супровід запровадження елементів дуальної форми навчання в підготовку кваліфікованих робітників;
- ✓ Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів П(ПТ)О та НМЦ ПТО у Сумській області в курсовий та міжкурсовий періоди;
- ✓ Зміни в нормативно-правовому забезпеченні П(ПТ)О;
- ✓ Популяризація системи професійної освіти Сумщини (участь педагогів у виставках);
- ✓ Результати діяльності Шкіл професійного розвитку педагога:
 - Школа «Методист» закладів П(ПТ)О;
 - Школа молодого викладача «Перші кроки до майстерності» закладів П(ПТ)О;
 - Школа молодого педагога професійної підготовки закладів П(ПТ)О;
- ✓ Результати обласного конкурсу на кращий гуртожиток закладів професійної (професійно-технічної) освіти «Гуртожиток року»;
- ✓ Результати моніторингу вебсайтів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Методичний супровід організації освітнього процесу спрямовано на забезпечення якісної взаємодії методичної служби із закладами П(ПТ)О.

НМЦ ПТО здійснював методичний супровід реалізації Регіонального плану розвитку П(ПТ)О Сумської області на 2019-2021 роки.

З цією метою підготовлено 17 *методичних рекомендацій*, навчальних посібників, довідників, схвалених навчально-методичною радою НМЦ ПТО, зокрема щодо організації інституційних форм навчання, організації освітнього процесу в закладах П(ПТ)О у 2021/2022 навчальному році, формування професійної компетентності педагога професійної школи, організації роботи з пільговими категоріями учнів у закладах П(ПТ)О, створення навчальних відеоматеріалів, організації та проведення навчально-польових зборів у закладах П(ПТ)О тощо.

За професіями «Кухар», «Кондитер», «Кухар дитячого харчування», «Майстер ресторанного обслуговування» розроблено навчальний посібник для викладачів та здобувачів освіти закладів П(ПТ)О «Використання нетрадиційної сировини в кулінарії: мікрозелень»; з метою здійснення перевірки знань, умінь і навичок здобувачів освіти під час поточного, тематичного та підсумкового контролю за допомогою онлайн-сервісу Google Forms розроблено «Тестовий

тренажер з предмета «Технологія приготування їжі з основами товарознавства», кваліфікація «Кухар» 3 розряду.

Підготовлено «Збірник олімпіадних завдань» (5 випуск), «Збірник рецептів страв української кухні Сумщини», «Збірник заходів національно-патріотичного виховання вихователя гуртожитку», «Електронний супровід до уроків «Технологія лицювальних та плиткових робіт» із професії «Лицювальник-плиточник» з кваліфікації «Лицювальник – плиточник 2 розряду» за допомогою програмного забезпечення SMART Notebook 10»; регіональні навчальні програми з професії «Офіціант», «Бармен»: «Організація обслуговування за системою «Кейтеринг» та «Еногастрономія та робота сомельє».

З метою якісної організації освітнього процесу в закладах П(ПТ)О, зокрема уроків теоретичної та практичної підготовки в умовах дистанційного (змішаного) навчання, НМЦ ПТО спрямовано роботу творчих груп на удосконалення комплексно-методичного забезпечення професій відповідно до вимог стандартів П(ПТ)О, що забезпечило створення електронних контентів з професій: «Кравець», «Перукар (перукар-модельєр)» «Кухар», «Кондитер», «Штукатур», «Муляр», «Продавець продовольчих товарів», «Оператор програмного забезпечення і обробки інформації» II категорії, «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва». Матеріали розміщено на Інформаційно-методичному порталі НМЦ ПТО в розділі «Навчально-методичне забезпечення професій і предметів» <https://sites.google.com/view/impnmcptosumy> .

Здійснено методичний супровід та надано консультативно-методичну допомогу з розроблення 60 комплектів комплексних кваліфікаційних завдань з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки з окремих професій, у тому числі тестових завдань в умовах дистанційного навчання.

НМЦ ПТО здійснено *організаційно-методичний супровід навчання дітей з особливими потребами*. У 2021/2022 навчальному році в чотирьох закладах П(ПТ)О області діють 5 інклюзивних груп, у яких навчаються 8 осіб з особливими освітніми потребами за професіями «Кухар. Кондитер», «Штукатур, Маляр. Лицювальник-плиточник», «Кравець, закрійник», «Контролер харчової продукції (виробництво молочних продуктів), контролер харчової продукції (виробництво м'ясних та рибних продуктів), лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу». Також у 12 спеціальних групах 97 учнів цієї категорії здобувають професійну освіту з професій «Штукатур, лицювальник-плиточник», «Маляр, штукатур», «Швачка», «Плодоовочівник», «Плодоовочівник. Бджоляр».

Методичний супровід упровадження дуальної форми освіти

НМЦ ПТО координує роботу та забезпечує методичне консультування щодо запровадження нових форм навчання, зокрема елементів дуальної освіти.

За результатами моніторингу впровадження дуальної форми навчання в освітній процес закладів П(ПТ)О спостерігається зацікавленість закладів освіти та роботодавців працювати з цією формою, про що свідчать статистичні дані: в області у 2021/2022 навчальному році впроваджують дуальну форму навчання 9 закладів за 16 професіями електротехнічного, металообробного напрямів, сфери

обслуговування, торгівлі та громадського харчування, автомобільного і залізничного транспорту, сільського господарства, зокрема:

✓ ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» («Оператор верстатів з програмним керуванням; друкар флексографічного друкування» верстатник широкого профілю);

✓ ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну» («Штукатур, маляр, облицювальник-плиточник»);

✓ ДНЗ «Охтирський центр професійно-технічної освіти» («Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»);

✓ ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей» («Конторський (офісний) службовець (бухгалтерія»);

✓ ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» («Кухар»);

✓ ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти» («Майстер ресторанного обслуговування, адміністратор»), («Продавець продовольчих товарів, продавець непродовольчих товарів»);

✓ ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» («Електрогазозварник»), («Кухар»);

✓ ДПТНЗ «Реутинський професійний аграрний ліцей» («Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» (категорії «А1», «А2»);

✓ ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» («Кравець»).

У закладах П(ПТ)О адаптовано до вимог підприємств та затверджено в установленому порядку робочі навчальні плани, програми, навчально-планувальна документація. У 2021 році спостерігається позитивна динаміка залучення підприємств-партнерів до впровадження елементів дуального навчання (із 32 у 2020 до 53 у 2021 році).

Кращими практиками щодо підготовки робітничих кадрів для підприємств області за дуальною формою навчання є співпраця ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» НВАТ «ВНДІ компресормаш», ФОП «Коган Ю.Б.» рестораном «Карпатська колиба», ФОП «Ковбасиста А.І.» мережею ресторанів «Суші-піцца бай Ля Спеція»; ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти» з ТОВ «Лісво», кафе «У каміна» ФОП Андрієвська Л.М. кафе «Тратторія» ФОП Федотенко Н.Б., кафе «Гостинний двір» ФОП Федотенко С.В.; ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» з магазином «Сільпо» з ТОВ ДЦ Україна, мережею магазинів «Ватсонс», ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» з Групою компаній «ТЕХНОЛОГІЯ».

Позитивним результатом впровадження вищезазначеної форми навчання є підвищення рівня навчальних досягнень здобувачами освіти ДПТНЗ «Сумський центр ПТО» на 40% у порівнянні з групами без дуальної форми здобуття освіти. У ДНЗ «Шосткинський центр ПТО» за професією «Продавець продовольчих товарів. Продавець непродовольчих товарів» знання достатнього та високого рівнів за дуальною формою, у порівнянні з аналогічною групою (без дуальної освіти) з

професійно-теоретичної підготовки зросла на 3%, з професійно-практичної підготовки – на 2% і склали – 90%.

Іншим прикладом позитивної співпраці є збільшення відсотку працевлаштування випускників закладів П(ПТ)О, що навчалися за дуальною формою, до 80% (проти 72% середнього по області).

Методичний супровід *загальноосвітньої підготовки протягом 2021 року* здійснено для заступників директорів із навчально-методичної роботи, навчальної роботи, методистів, викладачів через проведення семінарів-практикумів, вебінарів, засідань творчих груп, заходів групової взаємодії. Проведено 6 семінарів, 10 вебінарів, 4 засідання творчої групи, здійснюється консультування педагогічних працівників. Вивчено стан викладання предметів загальноосвітньої підготовки, навчальних досягнень учнів відповідно до державних стандартів загальноосвітньої підготовки шляхом аналізу моніторингу результатів навчальної діяльності за I та II семестри (за даними закладів П(ПТ)О), результатів ДПА у формі ЗНО (за даними Українського центру оцінювання якості освіти).

З метою вироблення єдиних вимог до організації підготовки до державної підсумкової атестації учнів у формі зовнішнього незалежного оцінювання у закладах П(ПТ)О, удосконалення методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу в закладах П(ПТ)О області продовжено вивчається досвіду роботи з нормативними документами. Наказом НМЦ ПТО від 10.12.2019 № 26-ОД створена творча групи заступників директора з навчально-методичної роботи, методистів із теми «Організаційні аспекти підготовки до державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання через колективні та індивідуальні форми методичної роботи». Опрацьовано питання:

- ✓ Забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності – шлях до якісної підготовки учасників освітнього процесу до ДПА у формі ЗНО (педагогічні ради; інструктивно-методичні наради; засідання методичних комісій; батьківські збори; збори учнів випускних груп (17.03.2021).

- ✓ Тест. Класифікаційні ознаки тестових завдань. Форми тестових завдань. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів (05.05.2021).

- ✓ Контроль за організацією та проведенням факультативних занять (16.06.2021).

- ✓ Орієнтовна структура бесіди адміністрації закладу освіти з викладачами перед початком вивчення стану викладання навчального предмета та рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з предмета. Основні аспекти аналізу уроку як педагогічної системи. Дослідження рівня навчальних досягнень здобувачів освіти (02.11.2021)

НМЦ ПТО здійснює *організаційно-методичний супровід національно-патріотичного виховання* учнівської молоді, зважаючи на виклики часу, відповідно до Плану спільних заходів на 2020-2021 роки у сфері військово-патріотичного виховання, використовуючи різні інноваційні педагогічні технології, що широко використовуються при організації освітньої роботи семи Центрів військово-патріотичного виховання на базі Недригайлівського, Роменського, Сумського ВПУ будівництва та автотранспорту та Глухівського

ВПУ, Шосткинського центру професійно-технічної освіти, Хотінського професійного аграрного ліцею та Конотопського професійного аграрного ліцею. У 2021 році здійснено моніторинг роботи регіональних центрів військово-патріотичного виховання.

У кожному регіональному центрі на принципах партнерства та взаємодії налагоджено активну роботу та укладено договори про співпрацю з громадськими об'єднаннями, формуваннями, територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки, військовими частинами, органами місцевого самоврядування. Розроблено графік заходів з нагоди відзначення ювілейних та пам'ятних дат за участю представників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, військових підрозділів, учасників операції Об'єднаних сил і спільно із закладами загальної середньої освіти проведено заходи: свята, фестивалі, конкурсні програми, виховні години, змагання зі стрільби, турніри, квести, акції, вернісажі, ігри тощо. Усі заходи на постійній основі висвітлювалися в засобах масової інформації, на сайтах закладів та соціальних мережах.

Для дітей та учнівської молоді на постійній основі в центрах спільно із працівниками Комунальної установи Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання проводяться навчально-польові збори, вишколи. Учасники відпрацьовують навички в домедичній та тактичній підготовці, евакуації пораненого з поля бою, орієнтування на місцевості, поводження зі зброєю, вибухонебезпечними приладами; пробують свої сили в тактичній грі «Лазертаг».

У 2021 році, незважаючи на карантинні обмеження, майже 8 тис. учнів закладів загальної середньої освіти відвідали центри, де брали участь у різноманітних заходах.

Заклади П(ПТ)О під час проведення заходів військово-патріотичного спрямування використовують сучасні вебдодатки: learningapps, quizlet, jigsawplanet, edpuzzle, YouTube, Google Classroom.

Гуртківці-кореспонденти з військово-прикладної підготовки ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» ведуть молодіжну сторінку в районній газеті «Будьмо разом!», газеті закладу «Вісник».

Крім роботи Центрів на базі закладів П(ПТ)О організовано і працюють гуртки, виховні осередки, факультативи військово-патріотичного спрямування, прикладної фізичної, стройової підготовки, на заняттях зі здобувачами освіти проводяться бесіди: «Конституція України та Закон України», «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», «Державна і військова символіка України», диспути: «Що означає бути патріотом України», «Будемо гідні слави героїв», «Як ти знаєш історію Батьківщини та Збройних Сил України», перегляд та обговорення вітчизняних художніх та документальних фільмів, кінофільмів на військову тематику; флешмоб «З Україною в серці»; здійснюються заочні подорожі рідним краєм, готуються святкові програми «Дихай вільно, моя Україно!», створюються проекти та проводяться акції єднання: «Знати. Зберігати. Відновлювати», «Затишне місто», «Юний патріот», «Патріот».

Заклади П(ПТ)О постійно беруть участь в обласному конкурсі волонтерських загонів «Ветеран живе поруч», у 2021 році представили 15 конкурсних матеріалів. У закладах освіти області діє 30 волонтерських загонів. Волонтери здійснюють науково-дослідницьку, історико-краєзнавчу та пошукову роботу невідомих сторінок героїв війни, збирають, узагальнюють матеріали про воїнів, волонтерів, добровольців, які брали участь у військових операціях на території інших держав, учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, представників волонтерських організацій, активних учасників Революції Гідності, членів сімей Героїв Небесної Сотні.

НМЦ ПТО здійснено моніторинг діяльності регіональних центрів військово-патріотичного виховання та моніторинг роботи кабінетів «Захист України» закладів П(ПТ)О області, результати якого заслухано на колегії Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації 28 грудня 2021 року.

3.2. Методичний супровід дослідно-експериментальної роботи

НМЦ ПТО впродовж року забезпечено науково-методичний супровід дослідження експерименту Всеукраїнського рівня «Розвиток публічно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти з використанням технологій стратегічного менеджменту» базовим закладам освіти ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» та ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.2019 № 452 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою у квітні 2019 року – грудні 2021 року»).

Учасниками експерименту розроблено анкети для опитування керівників закладів П(ПТ)О, підприємств-замовників робітничих кадрів, соціальних партнерів та проведено опитування, здійснено систематизацію, аналіз результатів, визначено проблеми якості підготовки здобувачів освіти, заходи щодо покращення їх професійних навичок, стан адаптації працевлаштованих випускників, потреби регіонального ринку праці у кваліфікованих робітничих кадрах. Анкета вивчення стану соціального партнерства та анкета для керівника закладу П(ПТ)О, розроблені творчою групою експерименту, увійшли до практичного посібника «Публічно-приватне партнерство закладів професійної освіти» (автор О.В. Бородієнко, К., 2020, 219 с.).

У процесі реалізації завдань експерименту визначено й обґрунтовано організаційно-педагогічні умови розвитку публічно-приватного партнерства у сфері П(ПТ)О, розроблено та апробовано модель взаємодії закладу професійної (професійно-технічної) освіти із соціальними партнерами.

У рамках експериментальної діяльності заклади П(ПТ)О активно співпрацювали із соціальними партнерами (місцевими органами влади, підприємствами, центрами зайнятості, громадськими організаціями, науковими установами тощо), що створило умови для оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, формування сучасних освітніх програм, упровадження дуального навчання здобувачів освіти, забезпечення якісної підготовки та працевлаштування

випускників. У 2021 році компанією «Свісконтакт» безоплатно надано для освітнього закладу 150 навчальних посібників, мобільний застосунок і його наповнення. Реалізація проєкту сприяла підвищенню ефективності роботи регіонального навчально-практичного центру (далі – НПЦ) із підготовки монтажників санітарно-технічних систем і устаткування, що діє в ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище».

Моніторинг роботодавців регіону, здійснений НМЦ ПТО, та вивчення потреб ринку праці у кваліфікованих кадрах виявили дефіцит операторів верстатів із програмним керуванням та друкарів флексографічного друку. ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» підписано тристоронню Угоду про співпрацю з Сумською міською радою, Групою компаній «ТЕХНОЛОГІЯ», до складу якої входять підприємства: Приватне акціонерне товариство «ТЕХНОЛОГІЯ», ТОВ «ГУАЛА КЛОЖЕРС УКРАЇНА», ТОВ «ГУАЛАПАК УКРАЇНА». У результаті співпраці на базі закладу освіти створено НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників для друкарського виробництва, організовано освітній процес з елементами дуальної освіти для оптимального забезпечення ринку праці конкурентоздатними робітничими кадрами. НМЦ ПТО проведено відповідну роботу щодо ліцензування професії «Друкар флексографічного друкування», розроблено комплексно-методичне забезпечення професії. Спільно з роботодавцями, НМЦ ПТО розроблено нові освітні програми та робочі навчальні плани з професії «Друкар флексографічного друкування» з елементами дуальної освіти. Важливим кроком до ефективної співпраці є робота щодо удосконалення матеріально-технічної бази: створено кабінет та лабораторію флексографічного друкування, базовими підприємствами придбано необхідне обладнання (флексографічну друкарську машину). Здобувачі освіти ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» проходять виробниче навчання та практику на підприємствах ГК «ТЕХНОЛОГІЯ», що дозволяє готувати кваліфікованих робітників, адаптованих до умов виробництва. Результатом партнерства був перший випуск у 2021 році здобувачів освіти з професій «Друкар флексографічного друкування. Оператор верстатів із програмним керуванням». Працевлаштувалися на підприємствах ГК «ТЕХНОЛОГІЯ» 50% випускників, які навчалися за дуальною формою. Організовано стажування викладачів і майстрів виробничого навчання для вивчення нових технологій і освоєння сучасного високотехнологічного обладнання на підприємствах ГК «ТЕХНОЛОГІЯ»; проходження курсів підвищення кваліфікації викладачами, майстрами виробничого навчання та адміністративним складом із метою забезпечення якісної підготовки робітничих кадрів з урахуванням вимог підприємств ГК «ТЕХНОЛОГІЯ».

У 2021 році ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» укладено 46 договорів про надання освітніх послуг у сфері професійної (професійно-технічної) освіти між закладом і замовниками робітничих кадрів на підготовку 219 здобувачів освіти. Ведеться робота з укладання договорів про надання освітніх послуг на 2022 рік. Завдяки вираженому формуванню замовлення на підготовку кваліфікованих робітничих кадрів, погодженому з роботодавцями та системній

просвітницькій профорієнтаційній роботі, регіональне замовлення на 2021/2022 навчальний рік перевиконано. Суттєво підвищився рівень працевлаштування випускників. У 2020 році працевлаштування випускників склало 93%, у 2021 році – 97%.

У ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» забезпечено виконання Державного та регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів із професій відповідно до кадрових потреб АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», розроблено програми професійної освіти на довгострокову й середньострокову перспективу відповідно до кадрових потреб АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», розроблено та затверджено графік проходження стажування, укладено договори з підприємствами про співпрацю з питань обміну передовим виробничим досвідом. Загалом результатом роботи в режимі експерименту стало створення на базі ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» навчально-практичного центру з підготовки кваліфікованих робітників для друкарського виробництва з підтримки Групи компаній «ТЕХНОЛОГІЯ».

З метою якісної професійної підготовки майбутніх фахівців з електротехнічного профілю, апробації інноваційних освітніх підходів та програм із визначення ключових показників ефективності формування професійних компетентностей здобувачів освіти в умовах сучасного ресурсного забезпечення для їх подальшої конкурентоспроможності на ринку праці у грудні 2021 року розпочато експеримент регіонального рівня за темою «Професійна підготовка майбутніх фахівців електротехнічного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти» на 2021-2024 роки у Державному професійно-технічному навчальному закладі «Конотопське вище професійне училище» (наказ Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації від 09.12.2021 № 644).

НЦП ПТО організовано надання консультацій з питань проведення експерименту ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище», розроблено програму та Дорожню карту творчих (робочих) груп щодо вирішення завдань експериментальної роботи, проведено робочі зустрічі.

3.3. Діяльність методичних секцій та методичних об'єднань із професій та навчальних предметів, організація їх роботи

З метою оновлення змісту освіти, підвищення рівня організації та ефективності освітнього процесу, якості професійної, загальноосвітньої підготовки, виховання громадянина, рівня професійної компетентності педагогічних працівників закладів П(ПТ)О області було організовано роботу 28 обласних методичних секцій, шкіл професійного розвитку педагога. На організаційно-методичних заходах, зважаючи на виклики 2021 року, розглядалися питання щодо:

створення електронного комплексно-методичного забезпечення з професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» II категорії (секція викладачів та майстрів виробничого навчання з професій для всіх галузей економіки);

наповнення інформаційно-методичного порталу з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» (секція викладачів та майстрів виробничого навчання з напрямку сільське та лісове господарство), за професіями «Штукатур» та «Муляр» (секція викладачів та майстрів виробничого навчання будівельного та деревообробного профілю);

підвищення рівня фахової майстерності педагогів-початківців і вдосконалення практичних навичок і вмінь (секція Школа молодого педагога професійної підготовки);

організації діяльності методичних комісій та підвищення професійної компетентності педагогів в умовах змішаного (дистанційного) навчання, використання нетрадиційних форм роботи методичних комісій, упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес закладів П(ПТ)О, розвитку цифрової компетентності педагогів, створення інтерактивних матеріалів та комплексно-методичного забезпечення професійної підготовки в електронному форматі (секція голів методичних комісій);

організації інституційних форм здобуття освіти в закладах П(ПТ)О, системного підходу до організації контролю за освітнім процесом у закладах П(ПТ)О (секція заступників директорів з навчально-методичної роботи, методистів);

упровадження інтегрованого навчання при підготовці кваліфікованих робітників із професій «Кухар», «Кондитер», оновлення змісту освіти та створення сучасного комплексно-методичного забезпечення професій: «Бармен», «Кулінар борошняних виробів», «Кухар дитячого харчування»; електронне комплексно-методичне забезпечення професій: «Кухар», «Кондитер», «Продавець продовольчих товарів» (секція викладачів та майстрів виробничого навчання з професій сфери громадського харчування та торгівлі);

професійне спрямування при викладанні природничих дисциплін з використанням технологій змішаного (дистанційного) навчання (секція викладачів природничих дисциплін);

удосконалення освітнього процесу шляхом упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, узагальнення та використання передового педагогічного досвіду (секція викладачів інформатики);

використання оптимальних форм і методів для забезпечення результативності навчання і виховання учнів в умовах реформування освіти (секція голів методичних комісій загальноосвітніх дисциплін);

формування професійних умінь і навичок учнів – майбутніх кваліфікованих робітників в процесі вивчення іноземної мови через упровадження проєктних технологій у закладах П(ПТ)О (секція викладачів іноземної мови);

шляхи та засоби формування комунікативної компетентності учнів на уроках української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах П(ПТ)О (секція викладачів української мови і літератури, зарубіжної літератури);

сучасне комплексно-методичне забезпечення предмета – реальний шлях до активізації навчальної діяльності учнів на уроках суспільних дисциплін (секція викладачів суспільних дисциплін).

У рамках проведення року математичної освіти в Україні секція викладачів математики працювала над проблемою «Професійне спрямування при викладанні математики з використанням технологій змішаного (дистанційного) навчання». Відповідно до затверджених заходів у закладах була організована просвітницька робота та здійснювалася популяризація іміджу робітничих професій, оволодіння якими потребує здобуття математичної освіти: проведено олімпіади, конкурси, тижні математики, розроблено матеріали для дистанційного навчання (робочі зошити, тести). Викладачі математики оволоділи інформаційними ресурсами для роботи в умовах змішаного (дистанційного) навчання: створення тестів засобами Online Test Pad та Google-форми, «Хмари слів» у додатку Word Art, вікторин у додатку Kahoot, ігрових вправ у додатку LearningApps, презентацій засобами EMAZE тощо.

Проведено I-II етапи Всеукраїнської учнівської Інтернет-олімпіади з математики серед учнів закладів П(ПТ)О, де в II етапі брали участь 27 учнів із 25 закладів; проведено Інтернет-олімпіаду з математики серед викладачів закладів П(ПТ)О, де брали участь 22 викладачі математики; у лютому 2021 року відбувся II етап конкурсу на краще КМЗ із предмета «Математика», у якому взяли участь 5 викладачів закладів П(ПТ)О; у травні 2021 року відбувся конкурс учнівських проєктів «Чому потрібно вивчати математику» (подано 23 роботи із 23 закладів). Упродовж року викладачі математики створили 12 робочих зошитів до всіх тем програми та 12 онлайн тестів (з використанням Google Форми – програмного забезпечення, пропонуваного Google; Online Test Pad – освітнього онлайн-сервісу для створення тестів). Усі напрацювання розміщено в Google Класі «Математика в професійній освіті» та Інформаційно-методичному порталі НМЦ ПТО.

Протягом року робота творчих груп спрямована на удосконалення організації освітнього процесу в закладах П(ПТ)О. Методичні секції проходили у формі вебінарів, круглих столів, тренінгів, майстер класів, практичних семінарів, презентацій тощо. З метою удосконалення освітнього середовища, що відповідає сучасним тенденціям розвитку професійної освіти здійснюється методичний супровід розробки електронних засобів навчання: інформаційно-методичний портал НМЦ ПТО. Робота творчих груп із професійної підготовки забезпечила розробку завдань для проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад зі спеціальних дисциплін.

3.4. Організація і проведення науково-практичних конференцій, семінарів, конкурсів, виставок навчально-методичної літератури та технічних засобів навчання

Упродовж року проведено: 16 конкурсів, 31 обласний семінар, 63 вебінари, 2 – засідання у форматі «круглого столу», 38 – засідань творчих груп, 7 – майстер-класів, 31 – навчальні заняття в рамках обласних шкіл, 25 – нарад-семінарів, 2 – фестивалі, 1 – форум, 4 – акції.

На базі ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ» НМЦ ПТО спільно з Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації проведено регіональну конференцію «Професійна освіта Сумщини: орієнтація на

сучасний ринок праці». Під час конференції обговорено стратегію розвитку професійної освіти Сумщини в контексті реформування системи професійної освіти України та сучасні підходи у взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, роботодавців та системи професійної освіти.

Ураховуючи особливості організації освітнього процесу в 2021 році, формат проведення обласних організаційно-методичних заходів проходив відповідно до епідеміологічного стану в регіоні. Тематика засідань відповідала реалізації науково-методичної проблеми НМЦ ПТО та сучасним викликам, зокрема проведено online-заняття з різними категоріями педагогічних працівників.

У 2021 році проведено:

V Всеукраїнський науково-методичний семінар «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій спільно з Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації та Глухівським педагогічним університетом імені Олександра Довженка за участі педагогів Глухівського національного педагогічного університету ім. Олександра Довженка; Інституту професійно-технічної освіти НАПН України; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області; ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України; ГО «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти»; Хмельницького національного університету; Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»; Університету Григорія Сковороди в Переяславі; Криворізького державного педагогічного університету; Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка; Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка; КЗ «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова та ін; педагогічні працівники коледжів, закладів професійно-технічної освіти, позашкільної освіти, стейкхолдери;

всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні питання викладання суспільствознавчих дисциплін в умовах розбудови сучасного закладу освіти» (співорганізатор);

всеукраїнську конференцію з міжнародною участю «Сучасні музеї – центри збереження та використання історико-культурної спадщини» (співорганізатор);

II Всеукраїнський Форум «Освіта, базована на цінностях» у рамках II Всеукраїнського з'їзду педагогів духовно-морального виховання.

У рамках проекту «Упровадження інтегрованого навчання при підготовці кваліфікованих робітників з професій «Кухар», «Кондитер» у лютому 2021 році на базі ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» підбито підсумки обласного віртуального кулінарного «Cook'N'Batle» з приготування страв української кухні закладів П(ПТ)О Сумщини. В онлайн-режимі оздоблювали, оформлювали приготовлену в I етапі страву, презентували українською та іноземною мовами 21 учень та 20 майстрів виробничого навчання з професій «Кухар», «Кондитер». За результатами роботи журі визначено учасників фінальних кулінарних змагань — 9 здобувачів освіти та 10 майстрів виробничого

навчання. За підсумками конкурсу підготовлено Збірку відеороликів майстер-класів учасників «Cook 'N' Battle»:

https://drive.google.com/drive/folders/1nWSCmic4mRHX97P-aOgYQ_XFISdx-URc?usp=sharing

У червні 2021 року проведено обласний Фестиваль «Кращий майстер-шеф з приготування страв української кухні закладів професійної (професійно-технічної) освіти Сумщини» серед майстрів виробничого навчання та учнів. За звання «Кращий за професією «Кухар» у фінальному етапі змагалися сім здобувачів освіти та за звання «Майстер-шеф професійно-технічної освіти Сумщини» – дев'ять майстрів виробничого навчання з учасників – переможців обласного віртуального кулінарного «Cook'N'Battle». Звання **«Кращий за професією «Кухар-2021»** вибороли Владислав ТАН-ЧУН, учень ДНЗ «Сумський центр ПТЛ харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» та Ірина НЕЖИВЕЛО, учениця ДПТНЗ «Недригайлівське вище професійне училище»; **«Кращий майстер-шеф професійно-технічної освіти Сумщини»** – Тетяна БЕРЧЕНКО, майстер виробничого навчання ДНЗ «Сумський центр ПТО харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» та отримали кубки переможців.

Результатом роботи над проектом є створення «Збірника рецептів страв української кухні Сумщини», де узагальнено й систематизовано кращі рецепти страв української кухні Сумщини українською та іноземною мовами. Збірник за рішенням навчально-методичної ради НМЦ ПТО рекомендовано для використання в закладах П(ПТ)О та на підприємствах ресторанного господарства Сумщини.

Проведено конкурси, олімпіади, акції:

III етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності з професії «Штукатур» у форматі онлайн на базі ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ». У конкурсі брали участь представники з 22 областей України;

II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед здобувачів П(ПТ)О за професіями «Машиніст тепловоза», «Штукатур», «Перукар», «Електрогазозварник», «Верстатник широкого профілю»;

обласний огляд-конкурс на кращий учнівський гуртожиток закладів П(ПТ)О «Гуртожиток року»;

I етап Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «Worldskills Ukraine» серед здобувачів освіти закладів П(ПТ)О за 7 компетенціями: «Зварювальні роботи», «Кладка цегли», «Електромонтажні роботи», «Токарні роботи», «Слюсарні роботи», «Технологія моди», «Перукарське мистецтво»;

II (обласний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад зі спеціальних дисциплін за професіями «Кондитер», «Продавець продовольчих товарів», «Тракторист-машиніст с/г виробництва», «Перукар», «Штукатур», «Муляр»;

II етап Всеукраїнської учнівської Інтернет-олімпіади з навчальних предметів серед учнів закладів П(ПТ)О у 2020/2021 навчальному році;

Інтернет-олімпіада серед викладачів математики, української мови та літератури закладів П(ПТ)О;

Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка;

Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика»;
Всеукраїнський конкурс учнівської творчості серед учнів закладів П(ПТ)О в номінаціях «Література» та «Історія України і державотворення»;
конкурс-захист учнівських проєктів «Чому потрібно вивчати математику»;
II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади «Юні знавці Біблії – 2021»;
II етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року з предметів духовно-морального спрямування 2021»;
обласний огляд-конкурс на краще комплексно-методичне забезпечення предмета «Математика» та «Трактори» в закладах П(ПТ)О;
обласний конкурс волонтерських організацій «Ветеран живе поруч»;
обласний етап Всеукраїнського конкурсу «Моральний вчинок»;
обласний фестиваль «Сходінки духовності»;
обласний фестиваль творчих ідей і знахідок «Професія на кожному уроці»;
форум обдарованих учнів закладів П(ПТ)О області.
Тиждень професійної (професійно-технічної) освіти;
акція «Україна 30: «Успішна професійна освіта»: вшанування кращих випускників закладів П(ПТ)О Сумської області 2020/2021 навчального року»;
акція «Один День в армії»;
акція «Ядерний ад»;
акція Старт #sumuprofiscareer – онлайн-марафону професій!;
Інтернет-марафон «Презентація – захист телекомунікаційного літературного проєкту»;
семінари, вебінари, онлайн-засідання:
семінар-практикум «Дистанційне навчання в закладах П(ПТ)О: особливості організації» для відповідальних за організацію освітнього процесу в закладах П(ПТ)О області в режимі онлайн;
семінар-практикум «Програмно-методичне забезпечення проведення самоаналізу закладу П(ПТ)О»;
семінар для заступників директора з навчально-виховної роботи «Інноваційні форми профорієнтаційної роботи»;
семінар-нарада для заступників директора з навчально-виробничої, навчально-методичної (навчальної, методичної) роботи, методистів «Особливості організації інституційних форм здобуття освіти в закладах П(ПТ)О»;
семінар-практикум «Системний підхід до організації контролю за освітнім процесом у закладах П(ПТ)О» для заступників директорів з навчальної роботи та методистів;
семінар «Системний підхід до організації методичної роботи в закладі П(ПТ)О» в рамках школи «Методист»;
семінар-практикум «Атестація закладу П(ПТ)О – експертна оцінка за якістю підготовки робітничих кадрів» для експертів у здійсненні експертної оцінки за якістю підготовки робітничих кадрів під час атестації закладів П(ПТ)О;
семінар «Модель професійного педагога в закладі П(ПТ)О» в рамках школи «Методист»;

семінар-навчання щодо впровадження здоров'язбережувальних програм, проєктів, взятих у рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності;

семінар-навчання за програмою Олега Олійника «Школа подружнього життя» для вихователів, класних керівників, викладачів предмета «Основи християнської етики» закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти;

семінар для заступників директора з навчально-виховної роботи «Особливості організації освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами в закладах професійної (професійно-технічної) освіти»;

семінар для викладачів професійно-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання з теми «Комплексний підхід до підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників будівельного та деревообробного профілю в сучасних умовах»;

семінар для педагогічних працівників сфери послуг із теми «Якісне професійне навчання як вирішальний фактор у підготовці конкурентоспроможного робітника»;

семінар для викладачів професійно-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання з теми: «Досвід закладів П(ПТ)О щодо впровадження дистанційного навчання в освітній процес»;

семінар-практикум «Формування національної свідомості учнів закладів П(ПТ)О в контексті вивчення суспільствознавчих дисциплін»;

презентовано дистанційну форму навчання на платформі MOODLE за підсумками експерименту регіонального рівня з теми «Розвиток освітнього інформаційного середовища ліцею засобами дистанційної форми навчання» на базі ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцей»;

вебінар «ІТ-технології в роботі голів методичних комісій загальноосвітньої підготовки» (для голів методичних комісій загальноосвітньої підготовки);

онлайн методичний діалог «Поєднання ІКТ із сучасними педагогічними технологіями на уроці зарубіжної літератури-вимога часу» (для викладачів зарубіжної літератури);

вебінар «Підготовка до ДПА у формі ЗНО – ключове завдання в роботі заступника директора з НМР, методиста»;

онлайн-консультація щодо оформлення матеріалів обласного історико-дослідницького проєкту «Моя історія моєї Батьківщини» та підготовка до захисту робіт (для викладачів історії);

онлайн практичний кейс «Підготовка до II етапу Всеукраїнської учнівської інтернет-олімпіади з навчальних предметів серед учнів ЗП(ПТ)О у 2020/2021 навчальному році» (для викладачів загальноосвітньої підготовки);

онлайн-засідання творчої групи «Система роботи з обдарованими учнями у ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» (у рамках вивчення досвіду роботи з обдарованими учнями в ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище»);

онлайн-діалог «Забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності – шлях до якісної підготовки учасників освітнього процесу до ДПА у формі ЗНО» (творча група заступників директора, методистів ЗП(ПТ)О);

історико-краєзнавчу конференцію (у рамках обласного історико-дослідницького проєкту «Моя історія моєї Батьківщини»);

Інтернет-марафон творчих ідей і знахідок «Презентація-захист телекомунікаційного літературного проєкту» (для викладачів зарубіжної літератури);

вернісаж педагогічних ідей «Формування мовленнєвої компетенції учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови» (для викладачів іноземної мови);

онлайн-лекція «Тестові технології оцінювання компетентностей учнів» (творча група заступників директора, методистів ЗП(ПТ)О);

методичний калейдоскоп «Використання електронних засобів навчання на уроках загальноосвітніх дисциплін як засіб розвитку творчості учнів та формування навчальних компетентностей здобувачів освіти» (для голів методичних комісій загальноосвітньої підготовки);

І Форум обдарованих учнів закладів П(ПТ)О області для обласної ради лідерів учнівського самоврядування, обдарована учнівська молодь ЗП(ПТ)О;

методичну кав'ярню «Контроль за організацією та проведенням факультативних занять» (творча група заступників директора, методистів закладів П(ПТ)О);

методичний дайджест «Особливості викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури у 2021/2022 навчальному році в умовах дистанційного та змішаного навчання» для викладачів української мови та літератури, зарубіжної літератури ЗП(ПТ)О;

методичний дайджест «Особливості викладання іноземної мови у 2021/2022 навчальному році в умовах дистанційного та змішаного навчання» для викладачів іноземної мови ЗП(ПТ)О;

методичний дайджест «Особливості викладання історії, громадянської освіти у 2021/2022 навчальному році в умовах дистанційного та змішаного навчання» для викладачів історії, викладачів предмета «Громадянська освіта» ЗП(ПТ)О;

методичну студію «Підвищення фахової майстерності викладача як шлях до формування компетентної особистості здобувача освіти» для голів методичних комісій загальноосвітньої підготовки;

методичний дайджест «Вивчення стану викладання навчальних предметів та рівня навчальних досягнень здобувачів освіти» (творча група заступників директора, методистів ЗП(ПТ)О);

І засідання обласної школи обдарованої учнівської молоді закладів професійної (професійно-технічної) освіти «Інтелект»;

вебінар «Організація та проведення I-II етапів Всеукраїнської учнівської Інтернет-олімпіади з навчальних предметів серед учнів ЗП(ПТ)О у 2021/2022 навчальному році. ЗНО-2022»;

онлайн-творчу майстерню «Упровадження сучасних форм і методів в освітній процес викладача зарубіжної літератури. Співпраця викладача зарубіжної літератури з бібліотекаром ЗП(ПТ)О»;

вернісаж творчих ідей і знахідок «Формування у здобувачів освіти на уроках української мови та літератури мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до освітнього процесу»;

онлайн-заняття з головами голів методичних комісій закладів П(ПТ)О в рамках Школи ІТ-компетентності з теми «Можливості підвищення кваліфікації в рамках Школи розвитку ІТ-компетентності»;

засідання робочої групи педагогічних працівників з професії «Оператор програмного забезпечення і обробки інформації» щодо формування єдиного освітнього середовища;

практичне заняття для педагогічних працівників ДНЗ «Білопільське ВПУ» з теми «Онлайн-тести – сучасний інструмент контролю знань учнів»;

синхронні заняття online-курсу «Дистанційне навчання в закладі освіти: організація та здійснення» для директорів закладів П(ПТ)О з опанування основних систем, платформ, додатків і сервісів, що використовують для запровадження дистанційного навчання у закладах освіти;

синхронні заняття online-курсу «Дистанційне навчання у закладі освіти: організація та здійснення» для заступників директорів та методистів закладів П(ПТ)О з опрацюванням особливості організації дистанційного навчання, визначення різниці між системою, платформою та сервісами для дистанційного навчання, основними можливостями та перевагами G Suite for Education та виконання практичних робіт з умінь добирати ресурси для дистанційного навчання; організувати освітній процес у системі G Suite for Education; використовувати Google Classroom, Google Календар, Google Meet для організації освітнього процесу;

онлайн-майстер-клас «Створення інтерактивних електронних підручників» з демонстрацією етапів створення електронного підручника на безкоштовній платформі для створення та обміну цифровими книгами Ourboox;

вебінар для голів методичних комісій загальноосвітньої та професійної підготовки з теми «Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес закладів П(ПТ)О»;

вебінар «Реалізація змісту професійної підготовки – першочергове завдання при організації освітнього процесу в умовах змішаного (дистанційного) навчання» для викладачів та майстрів виробничого навчання за професіями харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу;

вебінар для викладачів професійно-теоретичної підготовки з професії «Перукар»: «Результати та аналіз обласної олімпіади здобувачів освіти»;

вебінар «Використання електронних освітніх ресурсів на уроках професійної підготовки з професій легкої промисловості та сфери послуг»;

вебінар «Змішане навчання: сутність та переваги в сучасному світі»;

вебінари з розгортання Microsoft Office 365 у закладах П(ПТ)О;

вебінар для працівників центрів розвитку кар'єри та відповідальних за розміщення інформації на вебсайтах закладів П(ПТ)О;

вебінар для викладачів професійно-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання в групах яких здійснюється підготовка учнів з особливими освітніми потребами за темою «Застосування корекційних прийомів при навчанні учнів з особливими освітніми потребами за професіями «Маляр, штукатур»».

вебінар для майстрів виробничого навчання та викладачів спецдисциплін з теми «Формування у здобувачів освіти професійних компетентностей у сфері охорони праці в будівельній галузі»;

вебінар для викладачів та майстрів виробничого навчання з питань підготовки та проведення віртуального кулінарного батлу «Cook'N'Batle» з приготування страв української кухні закладів П(ПТ) Сумщини в рамках проекту «Упровадження інтегрованого навчання при підготовці кваліфікованих робітників з професій «Кухар», «Кондитер»;

заняття «Організація дистанційного та змішаного навчання в Google Classroom в системі Google Workspace for education»;

онлайн-майстер-клас «Створення цифрових уроків у додатку Blendspace». Слухачів ознайомлено з основними перевагами та можливостями використання цифрового супроводу уроків у додатку Blendspace;

засідання робочої групи з розробки проекту стандарту П(ПТ)О з професії «Монтажник ІКУ»;

установча сесія «Визначення поточних заходів в підвищенні ефективності навчального процесу з професій легкої промисловості та сфери послуг»;

дистанційний курс «Сучасне портфоліо педагога: навіщо і як розробляти»;

методичний діалог для голів методичних комісій професійної підготовки «Упровадження інформаційно-комунікативних технологій у поєднанні із сучасними педагогічними, виробничими технологіями в роботі методичної комісії – вимога сьогодення»;

онлайн-майстер-клас «Draw Chat – один із інструментів для проведення дистанційних уроків»;

онлайн-майстер-клас «Створення інфографік та використання їх в освітньому процесі». Слухачів ознайомлено з технологією створення навчальної інфографіки;

вебінар «Медіаосвіта як процес розвитку та саморозвитку особистості» з викладачами предмета «Громадянська освіта» закладів П(ПТ)О;

онлайн-семінар для викладачів та майстрів виробничого навчання за професіями харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу «Удосконалення комплексно-методичного забезпечення професій шляхом використання електронних освітніх ресурсів»;

онлайн-майстер-клас «Створення інфографік та використання їх в освітньому процесі» (створення інтерактивних плакатів у додатку Thinglink);

онлайн-марафон «Віртуальний методичний кабінет як інструмент освітнього менеджменту» в рамках школи «Методист»;

методичний міст для голів методичних (циклових) комісій «Методична комісія професійної підготовки в освітньому закладі: від форм організації до успішного педагога»;

онлайн-майстер-клас «Створення інфографік та використання їх в освітньому процесі» (технологія створення тестів у додатку – Testmoz);

засідання робочої групи з розробки стандарту П(ПТ)О за компетентнісним підходом з професії «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок»;

онлайн – засідання творчої групи керівників НПЦ закладів П(ПТ)О з теми «Роль навчально-практичних центрів у підвищенні якості та результативності професійної підготовки шляхом впровадження сучасних освітніх технологій»;

онлайн-засідання творчих груп із розробки тестових завдань II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад зі спецдисциплін;

онлайн-засідання творчих груп із теми «Методичний супровід упровадження стандартів П(ПТ)О на основі компетентнісного підходу» за професіями: «Бармен», «Кулінар борошняних виробів», «Кухар дитячого харчування»;

онлайн-творча майстерня для викладачів іноземної мови, майстрів виробничого навчання за професіями «Кухар», «Кондитер» закладів П(ПТ)О «Удосконалення професійних компетентностей здобувачів освіти та педагогічних працівників закладів П(ПТ)О засобами інтеграції загальноосвітньої та практичної підготовки»;

онлайн-засідання творчих груп з розроблення електронного контенту за професіями «Кухар», «Кондитер»;

онлайн-засідання творчих груп з розробки проєктів робочих начальних, регіональних та освітніх програм за професіями: «Кухар», «Офіціант», «Бармен», «Кулінар борошняних виробів», «Кухар дитячого харчування»;

онлайн-семінар «Роль викладачів предметів «Захист України» та фізичного виховання у формуванні нового громадянина –патріота»;

засідання творчої групи викладачів предмета «Громадянська освіта» «Викладання громадянської освіти» в умовах дистанційного навчання»;

вебінар «Медіаосвіта як процес розвитку та саморозвитку особистості»;

вебінар «Особливості викладання фізичної культури, предметів «Громадянська освіта», «Захист України» у 2021/2022 навчальному році»;

онлайн-семінар «Формування ключових компетентностей при викладанні предметів суспільствознавчого циклу»;

дистанційний курс «Створення навчальних відеоматеріалів».

За результатами проведених навчань педагогічним працівниками НМЦ ПТО **видано 1119 сертифікатів.**

У 2021 році для 57 викладачів закладів П(ПТ)О з предметів та курсів духовно-морального спрямування проведено курсову перепідготовку та видано сертифікати на 150 годин/5.0 кредиту ECTS.

3.5. Здійснення заходів щодо вивчення, узагальнення та впровадження інноваційного педагогічного і виробничого досвіду та новітніх педагогічних технологій в освітньому процесі

З метою вивчення та поширення кращих практик роботи педагогічних колективів системи П(ПТ)О продовжено роботу над вивченням та впровадженням досвіду роботи з нормативними документами в закладах П(ПТ)О області: Білопільське вище професійне училище, Сумське вище професійне училище будівництва та автотранспорту, Недригайлівське вище професійне училище, Сумський хіміко-технологічний центр професійно-технічної освіти з теми «Організаційні аспекти підготовки до державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання через колективні та індивідуальні форми методичної роботи».

Навчально-методичною радою НМЦ ПТО схвалено результати досвіду роботи національно-патріотичного виховання учнівської молоді ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну». Військово-патріотична робота в закладі здійснювалася через організацію та функціонування гуртка «Юний патріот». Протягом звітного періоду гуртківці брали участь у Всеукраїнській військово-патріотичній грі «Вояцький дух», що проходила в селищі Десна, Козелицького району, Чернігівської області на базі 169 навчального центру Збройних Сил України «Десна», у заходах патріотичної спрямованості, часто виступали ініціаторами їх проведення (акції «Один день в армії», «Ігри патріотів», спільно із Міжнародною громадською організацією «Міжнародна академія інформатики» долучилися до впровадження Глобального проєкту модернізації освіти Esri (інтеграційна платформа «Дельта»). Закладом оформлено збірку дослідницько-пошукових матеріалів конкурсу волонтерських загонів «Ветеран живе поруч» на допомогу викладачам історії, вихователям, класним керівникам «Не моя війна».

З метою подальшого вдосконалення й оновлення методичного та інформаційного супроводу роботи з обдарованими учнями в закладах П(ПТ)О області, виявлення та популяризації кращих педагогічних напрацювань продовжено вивчення досвіду роботи з організації та проведення роботи з обдарованими учнями в ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище».

Продовжено роботу над вивченням досвіду роботи викладача предмета «Захист України» ДНЗ «Глухівське вище професійне училище» Володимира ФІЛПОВИЧА «Впровадження інформаційно-комунікативних технологій у процесі викладання предмета «Захист України». Викладач у 2021 році, використовуючи вебплатформу Ozliet, розробив комплексно-методичне забезпечення уроків «Захисту України» (п'ять модульних тем), проводить майстер-класи для учнів закладів загальної середньої освіти, презентує свою роботу на загальноміських заходах, ділиться досвідом роботи зі своїми колегами, виступаючи на семінарах, нарадах, конференціях.

3.6. Організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників, у тому числі стажування педпрацівників на підприємствах, установах, організаціях

Однією з основних форм удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників закладів П(ПТ)О області є курсове підвищення кваліфікації. З метою професійного розвитку педагога закладів професійної освіти, формування теоретичних знань щодо інноваційного змісту освіти, оволодіння сучасними технологіями навчання у 2021 році продовжено співпрацю з науковими установами: ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Центрального інституту післядипломної освіти, Білоцерківським інститутом безперервної професійної освіти, Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти.

У 2021 році підвищення кваліфікації пройшли 320 осіб, з них 19 осіб керівного складу, 86 майстрів виробничого навчання та 4 старших майстри, викладачі загальноосвітніх предметів, викладачі предметів професійно-теоретичної підготовки, вихователі, соціальні педагоги, практичні психологи, інші педагогічні працівники, бібліотекарі – 211 осіб, 15 осіб викладачів-тьюторів ДПТНЗ «Сумське ВПУ будівництва та дизайну».

З метою професійного розвитку педагогів області НМЦ ПТО продовжено роботу цільового та фахового підвищення кваліфікації.

Важливим аспектом набуття певних компетенцій є стажування. Стажування майстрів виробничого навчання, педагогів професійного навчання є обов'язковою і є невід'ємною частиною підвищення кваліфікації, що проводиться з відривом чи без відриву від виробництва в разі необхідності та не рідше одного разу на п'ять років. Стажування проводиться як на виробництві, сфері послуг, так і на базі навчально-практичних центрів. Стажування пройшли 265 педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, з них 248 осіб – на виробництві, 17 осіб – на базі навчально-практичних центрів. За результатами стажування учасники отримали сертифікат про стажування або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

Протягом року забезпечено організаційно-методичний супровід та контроль діяльності 13 НПЦ за галузевим спрямуванням (Таблиця 1),

Таблиця 1

№ з/п	Найменування ЗП(ПТ)О	Найменування НПЦ	Професія, за якою здійснюється підготовка
1	Державний навчальний заклад «Сумський хіміко-технологічний центр ПТО»	Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Слюсар-ремонтник. Слюсар механоскладальних робіт. Слюсар інструментальник»	Слюсар-ремонтник. Слюсар механоскладальних робіт. Слюсар-інструментальник
2	Державний навчальний заклад «Сумський центр професійно-технічної освіти»	Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників для друкарського виробництва з підтримки Групи компаній «Технологія»	Друкар флексографічного друкування
3	Державний	Навчально-практичний центр з	Електрозварник ручного

	навчальний заклад «Сумське вище професійне училище будівництва та автотранспорту»	підготовки кваліфікованих робітників за професією «Електрозварник ручного зварювання. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних зварювальних машинах. Зварник»	зварювання. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних зварювальних машинах. Зварник
4	Державний навчальний заклад «Шосткинський центр професійно-технічної освіти»	Навчально-практичний центр з підготовки кваліфікованих робітників за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок»	Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок
5	Державний професійно-технічний навчальний заклад «Роменське вище професійне училище»	Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування»	Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування
		Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів»	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів
		Навчально-практичний центр з підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Муляр», «Штукатур», «Лицювальник-плиточник», «Опоряджувальник будівельний», «Монтажник систем утеплення будівель»	Муляр, штукатур, лицювальник - плиточник, опоряджувальник будівельний, монтажник систем утеплення будівель
6	Державний навчальний заклад «Глухівське вище професійне училище»	Деревообробний навчально-практичний центр з упровадження інноваційних технологій.	Лісник Лісоруб. Рамник. Верстатник деревообробних верстатів. Столяр будівельний
7	Державний навчальний заклад «Сумське міжрегіональне вище професійне училище»	Будівельний навчально-практичний центр із впровадження інноваційних технологій включаючи структурний підрозділ регіональний навчально-практичний будівельний центр за технологіями компанії «Хенкель Баутехнік (Україна)»	Маляр. Штукатур. Лицювальник-плиточник. Монтажник-складальник металопластикових конструкцій
		Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Монтажник гіпсокартонних конструкцій» за технологіями товариства з додатковою відповідальністю «СІНІАТ»	Монтажник гіпсокартонних конструкцій
		Навчально-практичний центр із професії «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж. Електромонтер з ремонту та	Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж. Електромонтер з

		обслуговування електроустаткування Електромонтажник силових мереж та електроустаткування.»	ремонту та обслуговування електроустаткування Електромонтажник силових мереж та електроустаткування.
8	Державний професійно-технічний навчальний заклад «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг»	Навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Швачка. Кравець. Закрійник»	Швачка Кравець Закрійник
		НПЦ-студія з підготовки кваліфікованих робітників для індустрії краси	Перукар Візажист Манікюрник Педикюрник Косметик

У 2021 році розпочато роботи зі створення трьох НПЦ:

на базі ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», «Майстер з діагностики та налагодження електронного устаткування автомобільних засобів»;

на базі ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти» НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Верстатник широкого профілю», «Оператор верстатів з програмним керуванням»;

на базі ДПТНЗ «Шосткинське вище професійне училище» НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Кухар», «Кондитер», «Офіціант».

НМЦ ПТО з метою апробації сучасних виробничих технологій шляхом проведення майстер-класів, семінарів, тренінгів скоординовано роботу НПЦ за галузевим спрямуванням. Їх діяльність здійснюється відповідно до річного плану роботи. Організовано наради з керівниками НПЦ, забезпечено організаційно-методичний супровід упровадження новітніх виробничих технологій, розроблено модульні програми щодо оволодіння частковими компетентностями з професій за галузевим спрямуванням.

У 2021 році на базі НПЦ з підготовки кваліфікованих робітників з окремих професій НМЦ ПТО скоординовано проведення різних форм методичної роботи з педагогічними працівниками, навчальної роботи з учнями та слухачами, зокрема:

проведено засідання у форматі **«круглого столу»**: «Застосування електронних навчально-методичних посібників на уроках професійно-теоретичної підготовки», «Формування творчої особистості в процесі підготовки кваліфікованих робітників будівельного профілю», «Форми розвитку пізнавальної активності учнів» (НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Муляр», «Штукатур», «Лицювальник-плиточник», «Опоряджувальник будівельний», «Монтажник систем утеплення будівель», «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище»), «Професійний розвиток майстрів виробничого навчання в умовах модернізації

П(ПТ)О» (Деревообробний НПЦ з упровадження інноваційних технологій, ДНЗ «Глухівське вище професійне училище»); **вебінари:** «Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні», «Моніторинг реалізації проєкту «Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні», «Подальші кроки реалізації проєкту «Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні» (НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Муляр», «Штукатур», «Лицювальник-плиточник», «Опоряджувальник будівельний», «Монтажник систем утеплення будівель», «Монтажників санітарно-технічних систем і устаткування», ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище»), «Технологія виконання штукатурних робіт із застосуванням гіпсових сумішей» (НПЦ за професією «Монтажник гіпсокартонних конструкцій» за технологіями ТДВ «Siniat», ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ»); **семінари:** спільно із студією «Elinor» «Фарбування і догляд за волоссям», спільний із студією «Estel» «Стайлінгі» (НПЦ студія з підготовки кваліфікованих робітників для індустрії краси, ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг»); **благодійна акція** «Бузковий блюз» у ботанічному саду Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка з колекцією «Фльор де парі» (НПЦ з підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Швачка», «Кравець», «Закрійник», ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг»); **майстер-класи:** «Використання флексографічної машини при виготовленні термочеків» (НПЦ підготовки кваліфікованих робітників друкарського виробництва, ДПТНЗ «Сумський центр ПТО»), «Різання плитки та каменю на каменерізному верстаті», «Кладка арочних перемичок», «З'єднання металопластикових труб на фітингах», «З'єднання труб кольорових металів за допомогою паяння», «Відновлення колісного диска легкового автомобіля, усунення еліпсності радіального і осевого биття, відновлення профілю посадочних місць під установку шини за допомогою дископравного гідропневматичного ВЕРСТАТУ 11"-26" SDP AIRKRAFT» (НПЦ із підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Муляр», «Штукатур», «Лицювальник-плиточник», «Опоряджувальник будівельний», «Монтажник систем утеплення будівель», «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», «Монтажників санітарно-технічних систем і устаткування», ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище»), «Нанесення інтер'єроної акрилової фарби IN 52 та IN 53 ТМ Ceresit» («Будівельний НПЦ з упровадження інноваційних технологій», який включає в себе структурний підрозділ: «Регіональний навчально-практичний будівельний центр (Ceresit)», ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ»), «Дизайнерські ідеї манікюрника II класу з професій «Манікюрник», «Педикюрник», «Тонкощі градієнту в нігтьовому дизайні», «Текстильна квітка», «Як пошити базову блузу швидко і просто» (НПЦ з підготовки кваліфікованих робітників за професіями «Швачка», «Кравець», «Закрійник», НПЦ студія з підготовки кваліфікованих робітників для індустрії краси, ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг»); **тренінги:** «Сонячна мережева електростанція

– її переваги» (НПЦ з професії «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок», ДНЗ «Шосткинський центр ПТО»).

НМЦ ПТО для керівників НПЦ проведено:

вебінар «Організація стажування педагогічних працівників на базі НПЦ;

онлайн-навчання щодо складня річного звіту діяльності НПЦ за формою Міністерства освіти і науки України.

Педагогічні працівники закладів П(ПТ)О постійно підвищують свій рівень у міжкурсовий період шляхом участі у школах професійного розвитку при НМЦ ПТО.

Продовжує свою роботу Школа професійного розвитку методиста.

У рамках Школи проведено навчання за курсом «Інформаційні технології для ефективної роботи методиста». Зміст навчального курсу було спрямовано опрацьовано принципи роботи на формування в методистів інформаційної компетентності з метою осучаснення та підвищення результатів освітнього процесу. Методисти НМЦ ПТО удосконалювали уміння та навички роботи з додатками Google (диск, документами, презентаціями, формами, Google Classroom тощо) та вчилися створювати й використовувати в навчанні QR-коди.

Протягом жовтня-грудня 2021 року проведено навчання працівників щодо роботи в MS Office 365. Під час навчання опрацьовано принципи спільної роботи в календарі, Word, Outlook, OneDrive, Forms, Whiteboard, планування та проведення заходів у MS Teams. На кінець року оцінка продуктивності, що аналізує процес цифрового перетворення установи за допомогою Microsoft 365 і супутніх технологій, складає 40% або 202 бала з 500:

18 активних користувачів із 20 членів колективу 5% (1) користувачів використовують більш ніж один режим спілкування (еталонний показник - 15%);

100% нарад, проведених у MS Teams, відповідають рекомендаціям проведення нарад, зокрема використання відео, спільного перегляду екрана та спільного доступу до програм і файлів (еталонний показник – 92%);

85% користувачів співпрацюють над онлайн-файлами Office (еталонний показник – 27%);

35% (7) користувачів співпрацюють над 4-10 спільними файлами, 50% (10) користувачів – 1-3 файлами. Немає співпраці у 15% (3) користувачів.

У 2021 році продовжено роботу Шкіл професійного розвитку НМЦ ПТО для певної категорії педагогічних працівників.

З метою підвищення рівня професійної освіти, фахової майстерності, удосконалення управлінської діяльності методистів, заступників директорів із навчально-методичної (навчальної, методичної) роботи організовано роботу *школи «Методист»*.

Програма Школи «Методист» включала чотири онлайн-заняття за модулями:

Модуль 1. Системний підхід до організації методичної роботи в закладі П(ПТ)О.

Модуль 2. Модель професійного педагога.

Модуль 3. Методичний супровід інноваційної діяльності педагога засобами методичного кабінету.

Модуль 4. Віртуальний методичний кабінет як інструмент освітнього менеджменту.

Під час практичної складової слухачами Школи «Методист» розроблено положення про педагогічну та методичну ради, методичну (циклову) комісію, методичний кабінет, плани індивідуального розвитку педагога, перспективні та річні плани підвищення кваліфікації, стажування, перспективний план-графік атестації закладу освіти, реалізовано інновації у формуванні методичної компетентності педагога, створено систему роботи у професійному зростанні педагога.

Підсумком роботи Школи «Методист» було проведення онлайн-марафону «Віртуальний методичний кабінет як інструмент освітнього менеджменту», де взяли участь усі слухачі Школи. Під час онлайн-марафону слухачами Школи було представлено віртуальний методичний кабінет за допомогою реальних можливостей відкритої системи методичної роботи закладу П(ПТ)О. У реальному часі за допомогою Google застосунків було створено модель віртуального методичного кабінету.

Навчання пройшли 26 осіб із 20 закладів та отримали сертифікати відповідного зразка.

З метою розвитку цифрової компетентності педагогів чотири роки поспіль функціонує *Школа розвитку ІТ-компетентності* НМЦ ПТО.

У 2021 році на сайті Школи розвитку ІТ-компетентності (<https://cutt.ly/YnVQmHT>) потенційним та реальним слухачам можна переглянути анонс заходів на рік, зареєструватися на навчання, заповнивши відповідну форму, ознайомитися з особливостями підвищення кваліфікації в рамках Школи, перевірити дійсність сертифікатів, задати питання, переглянути відгуки слухачів.

У рамках Школи розвитку ІТ-компетентності НМЦ ПТО проведено: 6 онлайн-майстер-класів та 4 дистанційних курсів, 7 занять із різними категоріями педагогічних працівників.

Тематика онлайн-майстер-класів стосувалася удосконалення компетентностей щодо створення електронних інтерактивних підручників, цифрового супроводу до уроків, створення та використання інфографік, інтерактивних плакатів, конструювання онлайн-тестів. Розглядалися безкоштовні додатки та сервіси Ourboox, Blendspace, Draw Chat, Venngage, Thinglink, Testmoz (видано 407 сертифікатів).

Під час онлайн-курсів слухачі опановували компетентності створення електронного портфоліо, організації та здійснення дистанційного навчання у системі Google Workspace for Education, створення навчальних відеоматеріалів (видано 112 сертифікатів).

Як результат педагогами ЗП(ПТ)О розроблено:

понад 70 електронних інтерактивних підручників у додатку Ourboox (<https://youtu.be/MPTuRmD4gJo>);

понад 70 уроків із цифровим супроводом у додатку Blendspace (<https://www.blendspace.com/lessons/OtfRr2oxvdWGTw/blendspace>);

понад 50 уроків із цифровим супроводом у додатку Draw Chat (<https://cutt.ly/YnVvtFO>);

більше 50 інтерактивних інфографік для подання нового навчального матеріалу, візуалізованих опорних конспектів уроків (<https://youtu.be/iJWjEwXkx58>, <https://youtu.be/XlKJ8v5rvf8>);

більше 60 інтерактивних плакатів для дистанційних та змішаних уроків (<https://youtu.be/k968dX4Ghgg>, <https://youtu.be/OjKaRqDxo8M>);

більше 70 онлайн-тестів, створених у конструкторі Testmoz (https://youtu.be/_jPr5yhb39s, <https://youtu.be/k6poOTfO2QA>);

більше 30 сайтів-портфоліо у додатку Google Сайти (<https://padlet.com/nmcpto13/Bookmarks>);

більше 30 навчальних відеороликів (<https://padlet.com/nmcpto13/s482offct7d4ptnr>).

Загалом у 2021 році видано 519 сертифікатів про успішне навчання за різними формами у Школі розвитку ІТ-компетентності НМЦ ПТО.

З метою постійного залучення педагогічних працівників до процесу вдосконалення своїх цифрових навичок активно функціонують навчальні вебресурси Школи ІТ.

За участю Школи ІТ розроблено онлайн-курс «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», електронні КМЗ професії «Оператор програмного забезпечення та обробки інформації (II категорія)» (<https://cutt.ly/GhNH6If>).

Результати діяльності Школи висвітлюються на сайті НМЦ ПТО, сайті Школи ІТ (<https://cutt.ly/YnVQmHT>), блозі (<https://cutt.ly/qxvCrlJ>) та відеоканалі (<https://cutt.ly/3xvX35y>).

Для забезпечення підвищення рівня фахової майстерності педагогів-початківців і вдосконалення практичних навичок і вмінь функціонувала *Школа молодого педагога професійної підготовки*. Успішно завершили навчання та отримали сертифікати 33 слухачі

Протягом року Школа працювала відповідно до графіка модульного навчання за очно-дистанційною формою і включала теоретичні та практичні заняття.

У процесі роботи з майстрами виробничого навчання було розглянуто питання щодо організації виробничої практики учнів, змісту детальної програми, переліки пробних кваліфікаційних робіт, надано зразки щоденників виробничої практики, зразки характеристик учнів під час проходження виробничої практики, методи індивідуальної роботи з учнями, розглянуто основні ознаки ефективного сучасного уроку, критерії вибору методів навчання та їх характеристика. Із молодими спеціалістами обговорено типи та види уроків, складено орієнтовну структуру уроків теоретичного і виробничого навчання різних форм, наголошено на необхідності комплексно-методичного забезпечення уроків професійної підготовки, акцентовано увагу на особливостях оцінювання навчальних досягнень учнів при професійній підготовці. За результатами роботи практичних занять

Школи молодими педагогами розроблені конспекти уроків виробничого навчання, інструкційно-технологічні картки з різних тем уроків виробничого навчання, переліки навчально-виробничих робіт, критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Матеріали майстра виробничого навчання ДНЗ «Шосткинський центр ПТО» з професії «Перукар» розміщено на інформаційно-методичному порталі. Молодим викладачем ДПТНЗ «Реутинський ПАЛ» розроблено електронний конспект з предмета «Основи безпеки дорожнього руху».

З метою надання допомоги молодим викладачам в адаптації та набутті педагогічного досвіду роботи в закладах П(ПТ)О, вироблення шляхів і засобів дотримання сучасних дидактичних вимог щодо застосування нових інформаційних технологій в освітньому процесі упродовж року організовано роботу *Школи молодого викладача загальноосвітньої підготовки «Перші кроки до майстерності»*. У роботі Школи брало участь 25 викладачів. Мета роботи – надання допомоги молодим викладачам в адаптації та набутті педагогічного досвіду роботи в закладах П(ПТ)О через підвищення кваліфікації молодих викладачів, вироблення шляхів і засобів дотримання сучасних дидактичних вимог щодо застосування нових інформаційних технологій в освітньому процесі. Цьому сприяють тренінги, самостійна творчо-пошукова робота, участь у науково-методичних семінарах тощо.

Протягом року Школа працювала над проблемою «Сучасні підходи до організації навчання в умовах змішаного (дистанційного) навчання». Розглянуто питання: «Сучасний урок в контексті НУШ», «Використання ІКТ в освітньому процесі та організація навчання в умовах змішаного (дистанційного) навчання», «Підвищення якості навчання здобувачів освіти».

Відповідно до цього основну увагу було приділено питанню вдосконалення освітнього процесу шляхом упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, узагальнення та використання передового педагогічного досвіду. Увагу викладачів акцентовано на типах та структурі уроків, на відмінностях традиційного уроку від сучасного, сформульовано основні аспекти сучасного уроку, форми та методи роботи.

Матеріалами семінарів та онлайн-засідань Школи молодих викладачів розміщено на сторінках блогу «Перші кроки до майстерності» та «Порадник методиста».

За результатами підвищення кваліфікації відповідно до перспективного плану атестації педагогічних працівників проатестовано 100% запланованих педагогів області.

3.7. Проведення консультацій керівників і педагогічних працівників з питань навчально-виробничої та навчально-виховної роботи

Постійно здійснюється організаційна та консультативна робота з основних питань організації освітнього процесу. Продовж року надано 524 консультацій, зокрема з таких питань:

створення комплексно-методичного забезпечення предметів і професій в умовах дистанційного (змішаного) навчання;

розроблення навчальних, методичних посібників, рекомендацій, наочних засобів навчання;

ведення в закладах П(ПТ)О журналів обліку теоретичного та виробничого навчання;

організація та проведення конкурсів фахової та професійної майстерності, олімпіад з предметів та професій;

розроблення робочих навчальних планів, освітніх та робочих навчальних програм відповідно до нових стандартів П(ПТ)О на основі компетентнісного підходу;

методика проведення уроків професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;

розроблення комплексних кваліфікаційних завдань із професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;

з питань організації та проведення поетапної та державної кваліфікаційної атестації;

надання консультації викладачам і майстрам виробничого навчання у розробленні навчально-програмної документації;

організації та проведення державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання;

використання сучасних освітніх технологій як інструмента підвищення якості освіти;

проведення конкурсів, олімпіад як серед педпрацівників та здобувачів закладів П(ПТ)О;

інформаційно-методичний супровід навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням;

організації освітнього процесу за дуальною формою навчання;

надання консультацій заступникам директора з виховної роботи щодо реалізації в закладах П(ПТ)О Сумської області державної політики в галузі соціального захисту та забезпечення учнівської молоді пільгових категорій;

інформаційно-методичний супровід організації інклюзивного навчання, профорієнтаційної роботи, діяльності центрів розвитку кар'єри, функціонування учнівського гуртожитку;

організація освітнього процесу за інституційними формами навчання (дистанційна форма навчання, вечірня форма навчання, заочна форма навчання);

організації контролю за освітнім процесом;

режим роботи закладу П(ПТ)О;

організація роботи педагогічної ради, методичної ради, циклових (методичних) комісій, інструктивно-методичних нарад та інших методичних заходів;

складання організаційних, розпорядчих та довідкових документів;

підготовка ліцензійних матеріалів у сфері П(ПТ)О;

підготовка матеріалів самоаналізу закладу П(ПТ)О;

підготовка атестаційних матеріалів у сфері П(ПТ)О;

отримання документів за підсумками атестації та ліцензування;

дотримання безпечних умов праці в закладах П(ПТ)О;
проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності
учасників освітнього процесу.

3.8. Інше

У структурі НМЦ ПТО функціонує Регіональний інформаційний центр, що спрямовує свою діяльність на формування та використання єдиного інформаційного освітнього простору, глобальну діджиталізацію.

Другий рік діє Інформаційно-методичний портал НМЦ ПТО, що складається з розділів: «Матеріально-технічне забезпечення професій і предметів загальноосвітньої підготовки» та «Навчально-методичне забезпечення професій і предметів загальноосвітньої підготовки». Зазначений портал – це допомога педагогічним працівникам щодо швидкої адаптації роботи в умовах дистанційного чи змішаного навчання. Портал має власний логотип. Посилання розміщено на офіційному сайті НМЦ ПТО.

Для швидкого та відкритого доступу до матеріалів обласних методичних заходів, вебінарів, інформування про досягнення системи П(ПТ)О області, найближчі та перспективні події функціонує сайт НМЦ ПТО. Рейтинг сайту в пошукових системах Інтернету свідчить про правильно обрану стратегію просування, високу якість контентної і технічної підтримки ресурсу (оформлення, оновлення інформації та розділів, своєчасне та регулярне розміщення новин). Вебсайт НМЦ ПТО у Сумській області функціонує на WordPress більше 8 років і налічує 45 сторінок та 80 підсторінок. У пошуковій системі Google індексується понад 2600 сторінок вебсайту. Сайт захищено за допомогою протоколу https. Об'єм розміщеної інформації на сайті складає понад 11 гигабайт.

Найбільш популярною сторінкою є «Новини». Протягом року на сайті висвітлено 217 подій, що в середньому становить 18 новин в місяць. Середня кількість відвідувачів у день 106 осіб.

З метою налагодження комунікацій та обміну актуальною інформацією із залученням Інтернет-груп профтехосвітян усіх регіонів України, педагогічних працівників ЗП(ПТ)О Сумської області, роботодавців, здобувачів освіти, НМЦ ПТО на сторінках Фейсбуку створено інтернет-сторінку «Професійна освіта Сумщини». На кінець року кількість підписників складає 842 особи, з них 83% – жінки. За віком 60% аудиторії – 35-54 роки. Найбільша кількість – 30% - прихильників сторінки проживає в м. Суми, 7,5% – м. Шостка, 7,2% - м. Київ.

Регіональний інформаційний центр здійснює реєстр сертифікатів, виданих НМЦ ПТО, що засвідчують участь педагогічних працівників у конференціях, фахових семінарах, тренінгах, майстер-класах, курсах з оволодіння практичними навичками та в інших формах, та можуть бути зараховані педагогу як результат професійного навчання в рамках самоосвіти.

4. Моніторингові дослідження

4.1. Аналіз якості навчання, рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти закладів П(ПТ)О (надання методичної допомоги щодо удосконалення освітнього процесу)

Моніторинг навчальних досягнень учнів. Метою дослідження є оцінка ефективності освітнього процесу в закладах П(ПТ)О Сумщини за різними видами підготовки (загальноосвітня, загальнопрофесійна, професійно-теоретична, професійно-практична).

За результатами моніторингу, проведеному за 2020/2021 навчальному році середній бал із предметів загальноосвітньої підготовки по області становить 5,9. Значення вище середнього балу спостерігається з таких предметів: «Всесвітня історія», «Зарубіжна література», «Інформатика», «Технології», «Громадянська освіта», «Захист України»; нижче середнього – «Математика», «Українська мова», «Іноземна мова», «Фізика і астрономія», «Хімія», «Історія України», «Українська література», «Біологія і екологія», «Географія». Такий розподіл предметів за рівнем середнього балу є стабільним протягом останніх років.

Середній бал учнів закладів П(ПТ)О з усіх видів професійної підготовки у II семестрі 2020/2021 навчальному році становить 7,3. Водночас найвище його значення – традиційно за опанування практичних навичок – 7,6; загальнопрофесійна та професійно-теоретична підготовки – 7,2.

Позитивна динаміка середнього балу з усіх видів професійної підготовки спостерігається з напрямів залізничного транспорту, громадського харчування, загальних професій електротехнічного виробництва, будівельних, монтажних і ремонтно-будівельних робіт; негативна динаміка – сфери обслуговування, лісозаготівельних робіт.

Для запобігання негативним тенденціям у динаміці рівня навчальних досягнень та з метою уникнення негативних наслідків у майбутньому рекомендовано звернути особливу увагу на підвищення кваліфікації, ставлення до роботи, підготовки до занять педагогів і рівня знання учнів із напрямів підготовки: хімічного виробництва, сфери обслуговування, лісозаготівельних робіт.

У 2021 році проведено *моніторинг цифрової компетентності педагогічних працівників*, основною метою якого стало визначення потреб педагогічних працівників щодо опанування сучасних цифрових навичок та подальша пропозиція занять та курсів актуальної тематики. Цільова аудиторія – педагогічні працівники.

НМЦ ПТО розроблено Інтернет-анкети та поширено через соціальну мережу Facebook. В опитуванні брали участь 312 педагогічних працівників.

За результатами опитування визначено, що 85% мають досвід підготовки матеріалів для онлайн-навчання, здебільшого з них створюють онлайн-тести у додатку Google Forms. У меншій мірі педагогами створюються інтерактивні вправи (використовується переважно додаток Learning Apps), відеоуроки та відео трансляції (переважно додаток Google Meet), динамічні презентації (Power Point), вправи для спільної роботи (Google Документи), веб/блог-квестів (Blogger), інтерактивні електронні підручники (Ourbook).

Щодо систем та платформ для дистанційного навчання, то 33% опитаних педагогів використовують Google Classroom у своїх приватних акаунтах Google, що не дає можливості здійснювати ефективний контроль проведення дистанційних уроків у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

Для здійснення дистанційного та змішаного навчання педагоги переважно використовують ПК на робочому місці (49%), що свідчить про середній рівень технічного забезпечення.

Відповідно до результатів моніторингу у 2021 році НМЦ ПТО продовжив впроваджувати в закладах П(ПТ)О систем Microsoft Office 365 (у т. ч. Microsoft Teams) та G Suit For Education.

Моніторинг організації та проведення ДПА у формі ЗНО та ЗНО.

У 2021 році 1 503 учнів завершили здобуття повної загальної середньої освіти в закладах П(ПТ)О. Для участі в ДПА у форматі ЗНО було зареєстровано 1 493 учні. Скласти ДПА у формі ЗНО забажав 31 учень (5 закладів П(ПТ)О), склало 17 учнів.

У поточному році 321 учень із 24 закладів П(ПТ)О виявив бажання скласти ЗНО для вступу в заклади вищої освіти. Усього склали ЗНО – 294 учні.

Два рази на рік здійснюється *моніторинг вебресурсів закладів П(ПТ)О* щодо забезпечення рівня прозорості та інформаційної відкритості вебсайтів. НМЦ ПТО розроблено порядок проведення моніторингу та затверджено на навчально-методичній раді. За результатами дослідження проаналізовано 24 види інформації на кожному вебсайті та встановлено, що загальний рівень наявності інформації складає 86%, загальний рівень якості інформаційного наповнення складає 81%. Результати моніторингу розміщено на вебсайті НМЦ ПТО та обговорено із відповідальними за інформаційне наповнення вебсайтів закладів П(ПТ)О під час вебінару.

4.2. Вивчення потреб закладів П(ПТ)О щодо забезпечення їх програмно-методичною документацією, підручниками, навчальними посібниками тощо. Надання методичної допомоги авторським колективам, творчим групам, окремим педагогічним працівникам закладів П(ПТ)О щодо розроблення проєктів програмно-методичної документації, підручників, навчальних і методичних посібників, технічних засобів навчання та їх апробація

У листопаді 2021 року заклади П(ПТ)О області визначилися з обсягами необхідних підручників та навчальних посібників із загальнотехнічних і спеціальних дисциплін (враховуючи прогнозовану кількість здобувачів освіти, які можуть навчатися за цим підручником, посібником). Після обробки даних, що надійшли від закладів освіти, НМЦ ПТО підготовлено та надано відповідну заявку до відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ДНЗ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України.

НМЦ ПТО постійно проводиться моніторинг забезпечення та потреби закладів П(ПТ)О програмно-методичною документацією, підручниками, навчальними посібниками тощо.

Протягом звітнього періоду надається методична та консультативна допомога педагогічним працівникам розроблення проєктів програмно-методичної документації, підручників, навчальних і методичних посібників. Зокрема:

надавалася методична допомога, консультації за запитами, потребами з питань впровадження здоров'язбережувальних програм, проєктів, виконання розпорядчих документів Уряду України, взятих у рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності» тощо.

Розроблялись і надавались анкети: вивчення поінформованості педагогічних працівників, учнівської молоді з питань профілактики інфекцій, які передаються статевим шляхом ПСШ; стану здоров'язбережувального середовища в закладі; початкового рівня знань про гендер; визначення ситуації щодо оцінки актуальності питань гендерної рівності та забезпечення рівних можливостей для чоловіків та жінок. Надавалась допомога з розроблення методичних рекомендацій щодо проведення заходів патріотичного спрямування (збірник заходів національно-патріотичного виховання вихователя ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» «Всім серце любить Україну свою», які схвалено навчально-методичною радою НМЦ ПТО).

Надавалася методична допомога професійного спрямування педагогічним працівникам закладів П(ПТ)О щодо розробки методичних напрацювань:

розроблення регіональних навчальних програм «Еногастрономія та робота сомельє», «Організація обслуговування за системою «Кейтеринг», тестових завдань для контролю знань учнів «Тестовий тренажер з предмета «Технологія приготування їжі з основами товарознавства», кваліфікація «Кухар» 3 розряду», (ДНЗ «Сумський центр ПТО харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу») навчального посібника «Використання нетрадиційної сировини в кулінарії: мікрозелень», збірників рецептів страв української кухні (регіонів Сумської області) (ДПТНЗ Шосткинське ВПУ);

розроблення комплексно-методичного забезпечення з професії «Візажист», олімпіадних тестових завдань із професії «Перукар», «Кравець», «Візажист», програми додаткових компетентностей «Дизайн», «Основи стилістики» (ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг»);

розроблення програми додаткової компетентності з професій сільського господарства та автотранспорту: «Експлуатація комбайна» (ДНЗ «Шосткинський центр ПТО»), «Ремонтно-кузовні роботи», «Новітні технології ремонту» (ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей»), «Майбутнє сільське господарство-розумне фермерство» (ДПТНЗ «Реутинський професійний аграрний ліцей»);

розроблення методичної розробки «Електронний супровід з предмету «Технологія лицювальних та плиткових робіт» з професії «Лицювальник – плиточник» з кваліфікації «Лицювальник – плиточник» 2 розряду за допомогою програмного забезпечення SMART Notebook 10», (ДНЗ «Білопільське ВПУ», навчального посібника «Електричні машини змінного та постійного струму» з предмету «Спецтехнологія» за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» Овчаренко Л.М. викладача (ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ»);

розроблення Збірника контрольних робіт із фізики за професією «Слюсар з ремонту автомобілів» ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ».

4.3. Інше

Моніторинг підприємств-роботодавців здійснювався в липні 2021 року та сприяв активізації співпраці закладів П(ПТ)О й бізнесу. НМЦ ПТО ініціює дане моніторингове дослідження, обробляє та узагальнює результати, безпосередній збір інформації здійснюється закладами П(ПТ)О.

Метою моніторингового дослідження підприємств-роботодавців є визначення основних напрямів підвищення конкурентоспроможності кваліфікованих робітників на ринку праці.

Проведено моніторинг якісного та кількісного складу педагогічних працівників закладів П(ПТ)О. За підсумками моніторингу підготовлено статистичний звіт.

Здійснено моніторинг підвищення кваліфікації педагогічних кадрів закладів П(ПТ)О. Результати якого обговорено із заступниками директорів закладів П(ПТ)О під час нарад.

За результатами моніторингу можна зробити висновки:

1. Галузі економіки, які протягом 2020/2021 навчального року мають стабільно високий попит на кваліфікованих робітників:

сільське господарство (*трактористи, плодоовочівники, слюсарі з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування тощо*);

будівництво (*маляри, штукатури, облицювальники-плиточники, муляри тощо*);
громадське харчування (*піцейоли, кухарі, сушисти, кондитери, офіціанти, бармени, пекарі тощо*);

транспорт (*слюсарі з ремонту рухомого складу, водії тощо*).

За результатами моніторингу в найближчі 2-3 роки попит на професії за галузями економіки майже не змінюється. Рекомендується збільшити регіональне замовлення у 2022-2023 роках на професії з напрямів: будівництва, громадського харчування, транспорту (за результатами моніторингу за ними спостерігатиметься підвищення попиту роботодавців).

Рекомендується зменшити регіональне замовлення у 2022-2023 роках на професії з напрямів: сільського господарства, інформаційних технологій, сфери послуг, лісового господарства (за результатами моніторингу за ними спостерігатиметься зниження попиту роботодавців).

2. Знання, уміння та навички випускників повністю відповідають потребам підприємств. Водночас рівень теоретичних знань роботодавці оцінюють вище, ніж практичних умінь та навичок. Якщо порівнювати з результатами дослідження у минулому році, то варто констатувати тенденцію до зменшення оцінок умінь та навичок випускників підприємствами області. Усе це говорить про зниження рівня організації професійно-практичної підготовки в закладах П(ПТ)О області відповідно до вимог роботодавців.

Роботодавці зазначають основні загальні компетенції, яких бракує випускникам закладів П(ПТ)О, для ефективної роботи: практичний досвід, уміння

працювати з сучасною технікою, обладнанням, уміння адаптуватись до виробництва та працювати з обладнанням конкретного підприємства.

Одним із головних шляхів підвищення рівня підготовки випускників закладів П(ПТ)О мають стати:

- удосконалення програм виробничого навчання та виробничої практики відповідно до компетентностей;

- включення до додаткових компетентностей оволодіння навичками роботи на сучасному обладнанні, техніці, інструменті;

- упровадження елементів дуальної освіти.

3. На сьогодні основними напрямками співпраці підприємств та закладів П(ПТ)О є можливість проходження виробничої практики та виробничого навчання; проведення спільних профорієнтаційних заходів. Така інтенсивність різних форм співпраці спостерігається протягом останніх 2 років.

Перспективними напрямками співпраці, на думку підприємств, можуть стати передусім надання можливості учням закладів П(ПТ)О пройти виробничу практику; підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання та викладачів на виробництві, надання матеріалів та обладнання для навчання. Варто відмітити зменшення бажання підприємств співпрацювати в напрямі розроблення професійних стандартів, стандартів П(ПТ)О та освітніх програм.

Моніторинг упровадження елементів дуальної форми навчання. Проаналізовано укладання договорів на підготовку кадрів за регіональним замовленням, виконання освітніх програм та робочих навчальних планів, організацію навчання на виробництві, результати впровадження дуального навчання та приклади кращих практик.

Моніторинг діяльності навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням проведено з метою вивчення упровадження сучасних виробничих технологій, співпраці з роботодавцями, кількісного складу слухачів, організації виробничої діяльності та методичного забезпечення процесу професійного навчання. Моніторинг проводиться за формою Міністерства освіти і науки України.

Моніторинг матеріально-технічної бази закладів П(ПТ)О проведено з метою раціонального використання та оновлення майстерень, кабінетів, лабораторій.

Моніторинг кількісного та якісного складу працівників закладів П(ПТ)О. Метою є вивчення та узагальнення кадрового потенціалу педагогічних працівників, рівнів освіти, вікової структури, за стажем роботи, кваліфікаційних категорій, педагогічних звань, відомчих та державних нагород.

Проведено *моніторинг курсового та міжкурсового підвищення кваліфікації педагогічних кадрів закладів П(ПТ)О* з метою діагностування рівня фахових компетентностей у формальній та інформальній освіті педагогічних працівників.

Моніторинг кількісного складу здобувачів П(ПТ)О за соціальним станом. Проводиться з метою узагальнення статистичних даних щодо кількісного складу пільгових категорій здобувачів освіти, які відповідно до законодавства України мають додаткові гарантії під час здобуття П(ПТ)О, аналізу їх матеріального

забезпечення та працевлаштування. За результатами моніторингу створюються статистичні таблиці, дані яких у тому числі використовуються при формуванні паспорту бюджетної програми місцевого бюджету.

Моніторинг працевлаштування випускників закладів професійної освіти проведено з метою визначення кар'єрних уподобань здобувачів освіти, аналізу забезпечення першим робочим місцем випускників закладів П(ПТ)О, оновлення реєстру роботодавців, які виконують договірні зобов'язання щодо підготовки робітничих кадрів.

Результати моніторингової діяльності заслухано на засіданнях інструктивно-методичних нарад НМЦ ПТО, обговорено із заступниками директорів закладів П(ПТ)О під час нарад та враховано при плануванні Шкіл професійного розвитку. За підсумками моніторингів підготовлено статистичні звіти, результати розміщено в аналітичному збірнику.

Проведено *моніторинг ліцензій закладів П(ПТ)О Сумської області*. За підсумками проведення моніторингу створено базу даних про наявність освітніх послуг у сфері П(ПТ)О Сумської області (державні заклади П(ПТ)О), базу даних про наявність освітніх послуг у сфері П(ПТ)О Сумської області (інші заклади освіти, підприємства, установи, організації), базу даних про атестацію закладів П(ПТ)О Сумської області, перелік робітничих професій у закладах П(ПТ)О.

5. Співпраця із закладами освіти, науковими та науково-методичними установами, громадськими організаціями, об'єднаннями роботодавців, підприємствами, установами, організаціями, обласними центрами зайнятості Державної служби зайнятості

5.1. Сприяння підвищенню ефективності роботи Регіональних Рад П(ПТ)О (РР П(ПТ)О)

Розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 09.06.2020 № 247-ОД утворена регіональна рада професійної (професійно-технічної) освіти. Секретарем регіональної ради обрано Наталію САМОЙЛЕНКО, директора НМЦ ПТО у Сумській області.

Упродовж 2021 року регіональною радою П(ПТ)О розглянуто ряд питань, у яких безпосередню участь брали представники НМЦ ПТО, зокрема:

Про розробку Стратегічного плану розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти Сумської області на 2022-2027 роки та плану заходів із його реалізації;

Про заходи з підготовки та впровадження дуальної форми навчання та її елементів в освітньому процесі при підготовці фахівців та робітничих кадрів у Сумській області на 2021 рік;

Про розвиток державно-приватного партнерства, співпраця та залучення роботодавців до підготовки робітничих кадрів;

Проведення аналізу діяльності навчально-практичних центрів галузевого спрямування на базі закладів П(ПТ)О;

Участь у розробці стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на компетентнісній основі;

Погодження Стратегічного плану розвитку регіональної системи П(ПТ)О Сумської області на 2022-2027 роки та плану заходів із його реалізації.

5.2. Підтримка ДОН ОДА, закладів П(ПТ)О в наданні методичної допомоги щодо оптимізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Участь у підготовці Методичних рекомендацій щодо оптимізації мережі закладів П(ПТ)О (Наталія САМОЙЛЕНКО, директор НМЦ ПТО).

Використання методичних рекомендацій при підготовці пропозицій щодо оптимізації мережі закладів П(ПТ)О в рамках розроблення Стратегічного плану розвитку регіональної системи П(ПТ)О Сумської області на 2022-2027 роки.

5.3. Сприяння залученню ключових стейкхолдерів до участі в оновленні змісту освіти та освітнього процесу в закладах П(ПТ)О

До участі в організації освітнього процесу, оновленні змісту освіти залучено ключових стейкхолдерів області. Так до складу робочої групи з розробки Стратегічного плану розвитку системи П(ПТ)О Сумської області до 2027 року увійшли керівники структурних підрозділів Сумської обласної державної адміністрації, обласного центру зайнятості депутати обласної ради, представники підприємств, організацій області.

До складу регіональної ради П(ПТ)О залучено керівників Сумської обласної державної адміністрації та Сумської обласної ради, представників бюджетоутворюючих підприємств області, акціонерних товариств, профспілки, центру зайнятості.

Розроблення Державних стандартів П(ПТ)О з професій проходить за активної участі роботодавців, зокрема за професіями: «Монтажник інформаційно-комунікаційного устаткування» – ТОВ «Сумські телекомсистеми», «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних електроустановок» – підприємства МТП «Формат» ПП Електрокабель, м. Шостка, «Кондитер» – ТОВ «Сумська паляниця», «Кухар» – кафе-їдальня «Рідне місто», м. Суми, «Майстер ресторанного обслуговування» – ФОП «Андрієвська Л. М.», м. Шостка, Сумська область.

У розробці регіональних навчальних програм: «Організація обслуговування за системою «Кейтеринг» – бали участь представники ФОП Якименко онлайн-сервіс доставки їжі «Корона маркет» м. Шостка; «Еногастрономія та робота сомельє» – магазину «Сирний сомельє».

До складу журі конкурсів, олімпіад входять роботодавці, представники закладів вищої освіти:

II етап Всеукраїнських учнівських олімпіад: ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості», АТ «СМНВО-Інжиніринг», АТ «Сумський завод «Насосенергомаш», Сумський будівельний

коледж, АТ «Сумбуд», «Компанія Федорченко», Сумський Національний аграрний університет, Сумський коледж економіки та торгівлі, Сумський фаховий коледж Національного університету харчових технологій;

фестиваль «Кращий майстер-шеф з приготування страв української кухні закладів професійної (професійно-технічної) освіти Сумщини» серед майстрів виробничого навчання та учнів: ресторан «The MIX», ТОВ «Сумська паляниця», ПП «Доставка суші».

I етапу Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «WORLD SKILLS UKRAINE», II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності: Дочірнє підприємство «Сумський навчальний центр» Державного ПАТ «Будівельна компанія «Укрбуд», ПАТ «Сумхімпром», ТОВ «Хімбуд-2», ПАТ «СУМИХІМПРОМ», ТОВ «Керамофорт»; АТ «Сумський завод «Насосенергомаш», НГБУ «Охтирка нафта газ» ПАТ «Уркнафта» м. Охтирка, АТ «СМНВО- Інжиніринг», АТ «НВАТ «ВНДІ компресормаш», ФОП Голохвост Є.О.

5.4. Інше

НМЦ ПТО у 2021 році співпрацював із навчальним центром Міжнародної організації праці під час реалізації проекту Міжнародної організації праці «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19». У рамках співпраці учасники проекту успішно пройшли навчання та отримали сертифікати за дистанційним курсом «Створення модульного контенту та електронна педагогіка для закладів П(ПТ)О України». Розроблено проєкт електронного наповнення онлайн-курсу «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування». За ініціати́ви Міжнародного навчального центру Міжнародної організації праці, Міністерства освіти і науки України проведено такий же курс для викладачів та майстрів з 4 областей України (Сумської, Херсонської, Запорізької, Рівненської). Методист НМЦ ПТО у Сумській області стала одним із тьюторів курсу.

З метою професійного розвитку педагога закладів П(ПТ)О в міжкурсовий та курсовий періоди, формування теоретичних знань щодо інноваційного змісту освіти, оволодіння сучасними технологіями навчання у 2021 році продовжено співпрацю з науковими установами та інституціями підвищення кваліфікації: ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Центрального інституту післядипломної освіти, Білоцерківським інститутом безперервної професійної освіти, Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, шляхом участі педагогічних працівників області в курсовому підвищенні кваліфікації, науково-практичних семінарах, конференціях різного рівня.

НМЦ ПТО активно співпрацює з Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, Інститут ПТО НАПН України, Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, державною освітньою установою «Навчально-методичний центр з питань якості освіти», Акредитаційною комісією України, Інститутом педагогічної

освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка, Сумським обласним центром позашкільної роботи та роботи з талановитою молоддю, Сумським обласним центром зайнятості та громадськими організаціями (Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти, Рада директорів закладів П(ПТ)О, регіональна рада професійної освіти (стейкхолдерів).

З метою набуття практичних навичок педагогів (стажування) скоординовано роботу НПЦ за галузевим спрямуванням, підприємств, соціальних партнерів у різних галузях промисловості: будівельного профілю – «Полімін», «Siniat», «Хенкель Баутехнік (Україна)», сфери послуг – «Profi Line Cosmetics», Estel Professional, зварювального виробництва – Fronius, інших галузей виробництва – групою компаній «Технологія» тощо.

Продовжено співпрацю з громадськими організаціями: Сумська обласна Асоціація педагогів-християн, Духовні сходи Сумщини, Всеукраїнський благодійний фонд «Східно-Європейська гуманітарна місія», “Моє покоління” міжнародна громадська організація «Міжнародна академія інформатики», Регіональним центром із надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області, Всеукраїнська громадська організація цивільно-військового співробітництва «СІМІС», Обласна організація ТОВ «Червоний Хрест України», Національний університет «Острозька академія», Сумська обласна громадська організація «Всеукраїнське об’єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО у Сумській області», Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання.

У рамках методичного супроводу організації інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами продовжується співпраця з обласним ресурсним центром із підтримки інклюзивної освіти, навчально-методичним центром психологічної служби КЗ «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти». Залучено представників центрів до консультування педагогічних працівників закладів П(ПТ)О з питань діяльності команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами, складання індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану здобувачів освіти, забезпечення корекційно-розвиткової складової освітнього процесу.

У напряму методичного забезпечення організації роботи з пільговими категоріями учнів закладів П(ПТ)О залучено службу в справах дітей Сумської обласної державної адміністрації та Центр фінансово-економічного моніторингу та технічного забезпечення освітніх закладів.

Під час проведення обласного огляду-конкурсу на кращий учнівський гуртожиток закладів П(ПТ)О до роботи журі залучено представників управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, Громадської організації «Ліцей».

Співпраця НМЦ ПТО та закладів П(ПТ)О з компанією «Виставковий Світ» під час підготовки до участі в міжнародних виставках «Сучасні заклади освіти» та

«Інноватика в сучасній освіті» сприяла пошуку нових, креативних форм і технологій.

6. Видавнича діяльність. Здійснення інформаційно-видавничої діяльності: підготовка, виготовлення, тиражування та розповсюдження інформаційних і методичних матеріалів

Протягом року було видано 2 збірники:

«Професійна (професійно-технічна) освіта Сумщини: цифри і факти» за підсумками 2021 року;

«Професійна освіта Сумщини: орієнтація на сучасний ринок праці» за підсумками 2020/2021 навчального року.

Видано методичні рекомендації, навчальні посібники, довідники, схвалені навчально-методичною радою НМЦ ПТО у Сумській області

1	Збірник олімпіадних завдань. Випуск 5 / уклад. І. О. Косар, В. О. Лубинець, Т. М. Сікірницька, О. В. Темченко. Суми, 2021. 104 с.
2	Василенко О.В., Скиба В.М., Чхайло О.М. Формування професійної компетентності педагога професійної школи : методичний посібник. Суми : НМЦ ПТО у Сумській області, 2021. 65 с.
3	Організація роботи з пільговими категоріями учнів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти / уклад. К. М. Шейкіна. Суми, 2021. 64 с.
4	Смирнова І.О. Програма навчального курсу «Створення навчальних відеоматеріалів» / І.О. Смирнова. Суми : НМЦ ПТО у Сумській області. 2021. 10 с.
5	Організація обслуговування за системою «Кейтеринг». Регіональна навчальна програма / уклад. М.М. Клименко, Д.С. Якименко, О. В. Темченко. Шостка, 2021. 9 с.
6	Еногастрономія та робота сомельє. Регіональна навчальна програма / уклад. Н. І. Малахова, Н.С. Мотузко, О.В. Темченко, Р.О. Волков. Суми, 2021. 9 с.
7	Організація освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти у 2020/2021 навчальному році : методичні рекомендації / під заг. ред. Самойленко Н. Ю. Суми, 2020. 39 с.
8	Збірник рецептів страв української кухні Сумщини / упорядники О.П. Смоленко, О. В. Темченко. Суми, 2021. 306 с.
9	Тестовий тренажер для контролю знань учнів з предмета «Технологія приготування їжі з основами товарознавства» за професією «Кухар» (кваліфікація – 3 розряд)» / укладач Т. М. Залозна. Суми, 2021. 38 с.
10	Збірник заходів національно-патріотичного виховання вихователя гуртожитку ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» для викладачів, вихователів, класних керівників «Всім серце любить Україну свою» / уклад. Г.І. Докторович, Н.О. Моїсеєнко. Суми, 2021.
11	Організація та проведення навчально-польових зборів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (методичні рекомендації) /

	укладач Г.І. Докторович. Суми, 2021. 38 с.
12	Створення кабінетів з предмета «Захист України» в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (методичні рекомендації) / укладач Г.І. Докторович. Суми, 2021. 33 с.
13	Використання нетрадиційної сировини в кулінарії: мікрозелень. Навчальний посібник для викладачів та учнів / уклад. Н.С. Шатських. Суми. 2021. 119 с.
14	Навчальний посібник «Електричні машини змінного та постійного струму» Модуль 2 / укладач Л.М. Овчаренко. Суми 2021. 50с.
15	Методичні рекомендації з предмета «Громадянська освіта» у закладах професійної (професійно-технічної) освіти / укладач Г.І. Докторович. Суми, 2021. 67 с.
16	Електронний супровід до уроків «Технологія лицювальних та плиткових робіт» з професії «Лицювальник – плиточник» з кваліфікації «Лицювальник – плиточник 2 розряду» за допомогою програмного забезпечення SMART Notebook 10» / укладач С.В. Шевченко. 2021
17	Особливості організації інституційних форм здобуття освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (вечірня форма навчання) : методичні рекомендації / укладач Є.І. Яценкова. Суми, 2021.

7. Участь працівників центру

7.1. у проведенні атестаційних експертиз закладів П(ПТ)О, підприємств, установ, організацій, що здійснюють діяльність у галузі ПТО

У НМЦ ПТО працює 28 осіб, з них 1 директор, 1 заступник директора з методичної роботи, 19 методистів. Серед методистів 10 осіб мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 4 особи мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст I категорії», 3 особи мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст II категорії», 2 особи мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст».

З усіх педагогічних працівників – 36% мають педагогічний стаж більше 20 років, 25% – понад 10 років. На посаді методиста від 3 до 10 років працюють 32% педагогічних працівників.

Необхідно відзначити високий освітній рівень педагогічних кадрів – 100% мають вищу освіту, з них освітній кваліфікаційний рівень спеціаліст мають 48%, магістр – 52%. Науковий ступінь кандидат педагогічних наук має директор НМЦ ПТО.

Згідно з перспективним планом-графіком атестації педагогічних працівників НМЦ ПТО у 2021 році 2 особи із числа керівного складу проатестовано на відповідність займаній посаді атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України, із 19 методистів 4 особам підтверджено раніше присвоєну кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії».

Педагогічні працівники НМЦ ПТО підвищили свій професійний рівень, шляхом участі у формальній та інформальній освіті та отримали сертифікати встановленого зразка різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

НМЦ ПТО здійснено інформаційно-методичний супровід ліцензування та атестації 38 закладам освіти, підприємств, установ, організацій, що мають ліцензію Міністерства освіти і науки України на освітню діяльність у сфері П(ПТ)О.

Надано методичні консультації з питань отримання ліцензії на впровадження освітньої діяльності у сфері П(ПТ)О, розширення впровадження освітньої діяльності у сфері П(ПТ)О (відкриття нової професії), розширення (збільшення ліцензованого обсягу) провадження освітньої діяльності у сфері П(ПТ)О, проведення самоаналізу закладу П(ПТ)О, з підготовки до проходження атестаційної експертизи та оформлення матеріалів щодо формування атестаційних і ліцензійних справ, висвітлення даних ліцензії у ліцензійному реєстрі. Проведено 2 цільових семінари з вищезазначених питань. Про оновлені Ліцензійні умови у сфері П(ПТ)О повідомлено директорів та заступників директорів на відповідних нарадах.

На основі результатів моніторингу регіонального ринку праці у 2021 році ліцензування у сфері П(ПТ)О пройшли 11 закладів. Відкрили нову професію 7 закладів (18 професій). Збільшив ліцензійний обсяг 1 заклад (1 професія). Звузив види підготовки 1 заклад (1 професія), анульовано професію в 1 закладі (1 професія). Анульовано ліцензію в 1 закладі (6 професій).

Працівники НМЦ ПТО брали участь у атестаційній експертизі в 17 закладах П(ПТ)О та у вивченні питання щодо усунення недоліків за результатами атестаційної експертизи професійно-освітньої діяльності в 15 закладах П(ПТ)О.

Результати ліцензування та атестації закладів П(ПТ)О розглядаються щороку на засіданні інструктивно-методичної наради НМЦ ПТО.

7.2. у роботі регіональної експертної ради з питань ліцензування та атестації закладів П(ПТ)О

До складу регіональної експертної ради з питань атестації закладів, що здійснюють діяльність у сфері П(ПТ)О, при Департаменті освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації входять 2 працівники НМЦ ПТО у Сумській області: директор Самойленко Н.Ю. та методист Яценкова Є.І., яка є відповідальним секретарем регіональної експертної ради.

7.3. у реалізації проєктів всеукраїнського та міжнародного рівня

У рамках проєкту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України»:

пройдено процес розгортання Офісу 365 у НМЦ ПТО: прив'язано домен, отримано безкоштовну ліцензію. У I півріччі 2021 року в 19 закладах П(ПТ)О області розгорнуто безкоштовну ліцензію Microsoft Office 365 A1, що значно розширює можливості щодо запровадження змішаного і дистанційного навчання;

розроблено вебсайт ДПТНЗ «Свеський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» за підтримки WordPress;

працівники НМЦ ПТО були учасниками тренінгу для тренерів та менторської програми для представників обласних НМЦ ПТО, що працюють з педагогічними працівниками закладів П(ПТ)О. Результат – розроблено проєкт

силабусу курсу «Розвиток підприємницької компетентності у здобувачів освіти: шляхи, форми, інструменти»;

працівники НМЦ ПТО стали учасниками курсу підвищення кваліфікації за тренінговою програмою для педагогічних працівників закладів П(ПТ)О на тему «Покращення цифрових навичок викладачів та управлінського персоналу закладів профтехосвіти»;

працівники НМЦ ПТО є учасниками курсу Тренінгу для тренерів, який проводиться Фінським консорціумом програми «EU4Skills». У 2021 році пройдено першу фазу програми, яка складається з трьох фаз: компетентність професійного зростання, компетентність розвитку, співпраці і методологічна компетентність, освітня компетентність, орієнтована на майбутнє;

працівники НМЦ ПТО були учасниками вебінару «Що таке моніторинг орієнтований на результат та як його застосовувати у сфері професійної і професійно-технічної освіти України?».

пілотне впровадження інструменту SELFIE у 3 закладах П(ПТ)О визначених з урахуванням типу населеного пункту, де вони розташовані, за кількістю здобувачів освіти та напрямками економічної діяльності підготовки кваліфікованих робітників: ДНЗ «Глухівське вище професійне училище», ДПТНЗ «Глинський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти». Протягом квітня-травня 2021 року заклади провели опитування щодо визначення рівня цифровізації серед адміністрації, педагогічного та учнівського колективів за допомогою інструменту SELFIE.

НМЦ ПТО спільно з педагогічними працівниками ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» у 2021 році брав участь у реалізації проєкту Міжнародної організації праці «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19». Робочою групою розроблено проєкт електронного наповнення онлайн-курсу «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» та проведено його апробацію в 7 закладах П(ПТ)О Сумщини.

Педагогічні працівники області успішно пройшли навчання та отримали сертифікати за дистанційним курсом «Створення модульного контенту та електронна педагогіка для закладів П(ПТ)О України». Результати впровадження проєкту «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19» презентовано під час Всеукраїнського тижня П(ПТ)О в листопаді 2021 року.

За координації НМЦ ПТО ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» та ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну» беруть участь у пілотному впровадженні навчальних курсів та навчальних матеріалів за компетентностями у сфері енергоефективності «Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні» в рамках проєкту GIZ «Реформи у галузі енергоефективності в Україні». Зазначені заклади освіти провели навчання здобувачів освіти за програмою «Передові системи термомодернізації будівель та споруд» у кількості 60 годин. Курси підвищення кваліфікації за темою «Тренінги

для викладачів закладів ПТО» пройшли та отримали сертифікати 5 педагогічних працівників.

7.4. у всеукраїнських та регіональних вебінарах, конкурсах фахової майстерності, майстер-класах та їх результативність

НМЦ ПТО взято участь:

✓ у онлайн-Всеукраїнській науково-практичній конференції «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України», організованої Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти». Виступ з теми «Використання віртуального навчального контенту під час освітнього процесу»;

✓ у тренінгу з громадянської освіти для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в рамках Тижня професійної освіти в Україні 2021 (Ukrainian Vocational Skills Week 2021), що проводила Міжнародна фундація виборчих систем в Україні (IFES Ukraine) у партнерстві з директором професійної освіти Міністерства освіти і науки України;

✓ у IX Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання методики викладання суспільствознавчих дисциплін в умовах розбудови сучасної школи»;

✓ у III Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Сучасні музеї – центри збереження та використання історико-культурної спадщини» та інших.

участь НМЦ у виставках та її результативність:

у Дванадцятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти» (26-28 травня 2021 року), учасниками якої були 19 закладів П(ПТ)О Сумщини та НМЦ ПТО. За підсумками міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» в тематичній номінації НМЦ ПТО нагороджено золотою медаллю.

у Тринадцятій міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (20-22 жовтня 2021 року), учасниками якої були 9 закладів П(ПТ)О Сумщини та НМЦ ПТО. За підсумками роботи виставки НМЦ ПТО нагороджено золотою медаллю.

8. Популяризація П(ПТ)О, упровадження нових форм і методів профорієнтаційної роботи серед здобувачів освіти загальних середніх закладів освіти, молоді, незайнятого населення, профконсультування

НМЦ продовжує спрямовувати роботу на активізацію процесу впровадження нових форм та методів профорієнтаційної роботи у закладах П(ПТ)О, популяризації професійної освіти та консультування з питань розвитку кар'єри.

НМЦ постійно здійснює методичний супровід та консультаційну підтримку педагогів ПТО з цього питання. Так, у 2021 році проведено семінар для заступників директора з навчально-виховної роботи «Інноваційні форми профорієнтаційної роботи», вебінар «Професійна орієнтація та основні підходи до організації виховної роботи в закладах П(ПТ)О в контексті сприяння розвитку

професійної кар'єри учнів». З педагогами обговорено основні складові успішного проведення профорієнтаційної кампанії в сучасному закладі П(ПТ)О, надано рекомендації щодо застосування ефективних засобів та прийомів проведення профорієнтаційної кампанії в соціальних мережах та на офіційних вебсайтах, використання інструментів маркетингу та основ теорії інтелектуального лідерства в управлінні концепції VUCA-світу, шляхів вирішення завдання сформулювати у здобувачів освіти кар'єрну компетентність тощо.

Під час проведення профорієнтаційної кампанії більш широкого застосування набуло використання інтерактивних он-лайн технологій. Зкладами запроваджуються онлайн промоакції, розіграші. Високу результативність та ефективність проведення профорієнтації мало залучення до цієї роботи учнів закладів П(ПТ)О, як пряме так і опосередковане. Лідерами учнівського самоврядування організовано спілкування у вайбер-групах, телефонному режимі із закликом агітувати своїх знайомих у соцмережах, проведення мотиваційних акцій «Приведи друга», різноманітних челенджей, онлайн-флешмобів, опитувань для учнів у соцмережах («навчаємось вдома», «життя під час карантину», «а що ти робиш заради свого майбутнього?» тощо) з викладенням фото, відмічаючи заклад освіти хештегом, створення тематичних відео-меседжей тощо.

У червні 2021 року НМЦ ініційовано та проведено обласний профорієнтаційний онлайн-марафон «SUMY PROFİ CAREER». Кожного дня відповідно до програми заходу заклади П(ПТ)О Сумської області в соціальних мережах та на офіційних сайтах під хештегами #sumyproficareer і #ярмарокпрофесій презентували мотиваційні відеоролики з різних професій, за якими здійснюється підготовка в закладах освіти. Усі бажаючі мали можливість ознайомитися з робітничими професіями напряду оброблення металу, електротехнічного та хімічного виробництва, професій легкої промисловості, сфери послуг, професій будівельного та деревообробного профілів, транспортної галузі, сільського та лісового господарства, громадського харчування та торгівлі, професій всіх інших галузей економіки.

Загалом під час онлайн-марафону 26 закладів П(ПТ)О Сумської області презентували 125 мотиваційних відеороликів з 37 професій.

У перспективі профорієнтаційна робота у закладах освіти буде організовуватися та проводитися на базі центрів кар'єрного розвитку, спрямовуватися не тільки на створення необхідних умов для професійного визначення молоді, популяризацію робітничих професій, але й на об'єднання на місцевому рівні запитів громад щодо результативного працевлаштування та роботодавців, зацікавлених знайти висококваліфікований персонал, становлення та кар'єрного розвитку майбутніх кваліфікованих робітників в умовах ринкової економіки.

У 2021 році відкрито 5 нових центрів розвитку кар'єри на базі ДНЗ «Сумське ВПУ будівництва та автотранспорту», «Глухівське ВПУ», «Білопільське ВПУ», ДПТНЗ «Конотопське ВПУ» та ДПТНЗ «Лебединське ВПУ лісового господарства», а загалом функціонує вже 11 зазначених центрів.

У рамках Всеукраїнського тижня професійної (професійно-технічної) освіти з 22 до 26 листопада відбувся Тиждень професійної (професійно-технічної) освіти в Сумській області. Тематикою насиченої програми заходів було передбачено зокрема презентацію діяльності центрів розвитку професійної кар'єри як ефективного інструменту створення необхідних умов для професійного визначення молоді, популяризації робітничих професій, становлення та кар'єрного розвитку майбутніх кваліфікованих робітників, результативного працевлаштування, налагодження співпраці з роботодавцями, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними підрозділами Державної служби зайнятості.

Протягом тижня в діючих центрах розвитку професійної кар'єри відбулися дні відкритих дверей «Якісна професійна освіта – успішний початок кар'єрного росту». Під час засідань у форматі «круглого столу» в ДНЗ «Шосткинський центр ПТО», «Сумське ВПУ будівництва та автотранспорту», «Охтирський центр ПТО», «Шосткинське ВПУ» керівники закладів, соціальні партнери, представники місцевих органів влади, служби зайнятості, випускники об'єдналися в обговоренні нагальних питань кадрової нестачі кваліфікованих робітників, потенціалу закладів освіти у вирішенні цієї проблеми, вимог роботодавців до майбутніх випускників та очікувань молоді в побудові успішної кар'єри.

Нетрадиційні та цікаві майстер-класи проведено в ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг»: «Образ з червоної доріжки», «Ніжність світла», «Бронювання турів онлайн», «Парафінотерапія», «Виготовлення сумки».

У дні відкритих дверей центрів розвитку професійної кар'єри відбулися тренінги «Світ професій – праця та покликання», «Як новачку знайти роботу?», «Моє перше резюме», «Успішне працевлаштування. Що потрібно знати?» покликані допомогти випускникам шкіл уникати помилок при виборі професії, здобувачам професійної освіти – набутти необхідних комунікативних навичок, скласти перше резюме, пройти співбесіду з роботодавцем тощо.

Педагоги не залишилися осторонь. Вони мали нагоду удосконалити свої навички в плануванні робочого часу та відпочинку під час тренінгу «Ефективні методики тайм-менеджменту».

У рамках Тижня професійної (професійно-технічної) освіти в ДПТНЗ «Роменське ВПУ» відбулося засідання фокус-групи з теми «Розвиток кадрового потенціалу будівельної галузі», у якому взяли участь Роменської районної державної адміністрації, Роменської міської територіальної НМЦ ПТО, директори закладів профтехосвіти Сумщини, роботодавці, партнери – керівник та експерти проєкту «Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні», випускники Роменського ВПУ.

Учасникам заходу презентовано сучасні НПП із навчально-виробничими майстернями, облаштованими найновітнішим обладнанням. Майстри виробничого навчання провели майстер-класи з нанесення шпаклівочної суміші за допомогою штукатурного апарату, шліфування стін шліфувальною машиною, облицювання поверхонь керамічною плиткою та кладка арочної перемички.

Під час засідання учасники заходу обговорили питання значення П(ПТ)О в соціально-економічному розвитку Роменської ОТГ і Роменського району та співпрацю роботодавців із закладами П(ПТ)О, проблеми громади у розвитку будівельної галузі, наголосили на необхідності роботодавців популяризувати робітничі професії, на створенні більш тісної комунікації роботодавців із закладами П(ПТ)О.

Відкритий діалог влади, освітян та роботодавців щодо обговорення питання формування кадрового потенціалу сільськогосподарської галузі в контексті реформування П(ПТ)О області відбувся на базі ДПТНЗ «Недригайлівське вище професійне училище».

У заході брали участь генеральний директор директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України Ірина ШУМІК, державний експерт директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України Сергій КОВАЛЕНКО, заступник голови Сумської обласної державної адміністрації Олена БОЙКО, депутати Сумської обласної ради, голова Роменської районної державної адміністрації, представники Департаменту освіти і науки та Департаменту агропромислового розвитку Сумської обласної державної адміністрації, НМЦ ПТО, голови територіальних громад, роботодавці, керівники закладів П(ПТ)О сільськогосподарського профілю.

Учасники заходу та спікери підтримали позицію, що запорукою якісної підготовки робітничих кадрів є взаємодія органів місцевої влади, закладів професійної (професійно-технічної) освіти та роботодавців, запровадження принципів багатоканального фінансування всіх зацікавлених сторін у підготовці кадрів, формування ефективної мережі закладів П(ПТ)О, активізації спільних зусиль щодо оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, залучення стейкхолдерів до популяризації робітничих професій, зокрема сільськогосподарської галузі.

25 листопада 2021 року відбувся I етап Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «WORLD SKILLS UKRAINE» в Сумській області. 27 здобувачів освіти з 16 закладів П(ПТ)О області та 1 працівник АТ «СМНВО – Інжиніринг» брали участь у конкурсних випробуваннях із 7 компетенцій. Змагання проходили на базі 4 закладів освіти та АТ «СМНВО – Інжиніринг».

Окрім зазначених широкомасштабних заходів у кожному закладі П(ПТ)О відбувся тиждень професій. Кожен день тижня П(ПТ)О був присвячений окремим професіям, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти. Різноманітні заходи супроводжували цей тиждень в закладах освіти: майстер-класи, онлайн батли, вернісажі виробів, конкурси, флешмоби, квести, віртуальні екскурсії тощо.

Команди закладів освіти області брали участь у Всеукраїнському конкурсному інтелектуальному заході «Професії в секторі енергоефективності – тренд сьогодні і на майбутнє», організованим Міністерством освіти і науки України. Команда учнів ДНЗ «Сумський хіміко-технологічний центр ПТО» «Зварник-ерудит» стала в числі четвірки кращих серед 300 команд України.

Широкого висвітлення у соціальних мережах, офіційних веб-сайтах, каналі YouTube набув челендж серед закладів П(ПТ)О «Професія у моєму житті».

Заклади творчо підійшли до заклику, знімаючи різнопланові відео за участю молоді, яка обрала професійну освіту, міні-серіали, інтерв'ю з успішними випускниками тощо.

Протягом 2021 року НМЦ ПТО розроблено та поширено в мережі Інтернет профорієнтаційні ролики:

[Відеощоденник конкурсу фахової майстерності з професії "Штукатур"](#)

УКРАЇНА 30. УСПІШНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА» [УКРАЇНА 30. УСПІШНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»](#)

років
Незалежності
України

Успішна професійна освіта

**Професійна
освіта Сумщини:**

**орієнтація на
сучасний ринок праці**

[Професійна освіта Сумщини: орієнтація на сучасний ринок праці](#)

9. Організація роботи із здобувачами освіти за різними напрямками (конкурси, гурткова робота тощо)

НМЦ ПТО забезпечив організаційно-методичний супровід проведення:

XI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка II місце посіли Євгенія ПАРХОМЕНКО, учениця ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище», викладач Світлана ЯЦМЕНКО та Альона ДУДУКАЛЕНКО, учениця ДПТНЗ «Синівський професійний аграрний ліцей», викладач Олександра ПОДОЛЯК.

XX Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості в номінації «Історія України і державотворення» (Яна ШАМАНОВА, ДНЗ «Глухівське вище професійне училище» (викладач Наталія КЛЮЄВА) з роботою «Місія «Чорний тюльпан» - мій вибір, мій громадянський обов'язок»); у номінації «Література» (Юлія ГОЛОБОРОДЬКО, ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» (викладач Анна КУРИЛО) з роботою «Відверта розмова з Григорієм Сковородою») посіли I місце;

XII Всеукраїнської українознавчої гри «Соняшник» (198 учнів із 13 закладів професійної (професійно-технічної) освіти області отримали дипломи);

V Міжнародного учнівського конкурсу юних істориків «Лелека - 2021» (193 учасників закладів П(ПТ)О);

Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» (110 учнів);

Міжнародного конкурсу з інформатики та комп'ютерної вправності «Бобер» (135 учнів);

Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня» (145 учнів).

За підсумками 2021 року 5 учнів отримали Похвальні листи «За високі досягнення у навчанні» та 23 учні – Похвальні грамоти «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів», 1 учень (ДПТНЗ «Синівський ПАЛ») – нагороджений Золотою медаллю.

Одним із важливих напрямів роботи НМЦ ПТО у Сумській області вважає координацію діяльності обласної ради лідерів учнівського самоврядування закладів П(ПТ)О.

План роботи Обласної ради було сформовано виключно з ініціатив самих учнів. Протягом звітного періоду лідери ініціювали ряд волонтерських акцій та проєктів: «Відчуй добро», «Переступи поріг з добром», «Допоможи здійснити мрію», «Щаслива старість», «Долоня для друга», організували та провели заходи екологічної спрямованості: «Не викидайте гроші на смітник», «Менше сміття – краще життя» + челендж #trashtag, «Ми тут живемо!», «Очисти себе, очисти країну», «Зроби світ краще».

У соціальних мережах активісти реалізували проєкт «Історія ЗП(ПТ)О в роках» та провели флешмоб #жінки П(ПТ)О Сумщини.

Результати роботи учнівського самоврядування закладів професійної освіти висвітлено на сайті НМЦ ПТО у Сумській області.

10. Фінансово-господарська діяльність НМЦ ПТО

НМЦ ПТО орендує приміщення у ДНЗ «Сумський хіміко-технологічний центр ПТО» загальною площею 599,1м².

За 2021 рік надходження до спеціального фонду склали 6 063,80 гривень.

Використано коштів спеціального рахунку в сумі 4 069,30 грн., а саме:

✓ видатки на відрядження – 1 069,30 грн.;

✓ оплата комунальних послуг: водопостачання та водовідведення – 1 500,00 грн., електроенергія – 1 500,00 грн.

Протягом звітної періоду проведено заходи щодо забезпечення належних умов працівників НМЦ ПТО для виконання своїх посадових обов'язків. Придбано за рахунок загального фонду: системні блоки – 2 шт., монітор – 1 шт., принтери – 2 шт.

11. Міжнародна діяльність (проекти)

НМЦ ПТО спільно з педагогічними працівниками ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище» у 2021 р. брав участь у реалізації проекту Міжнародної організації праці «Е-ПТО України: безперервність навчання в умовах COVID-19». Робочою групою розроблено проект електронного наповнення онлайн-курсу «Технічне обслуговування, налагоджування та ремонт освітлювальних електроустановок» за професією «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» (відеоролики, інтерактивні презентації, завдання, тести тощо). Проведено апробацію цього курсу у 7 закладах П(ПТ)О Сумщини (ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище», ДНЗ «Охтирський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Сумське міжрегіональне вище професійне училище», ДПТНЗ «Шосткинське вище професійне училище», ДПТНЗ «Реутинський професійний аграрний ліцей»).

ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» та ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну» беруть участь у пілотному впровадженні навчальних курсів та навчальних матеріалів за компетентностями у сфері енергоефективності «Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні» у рамках проекту GIZ «Реформи у галузі енергоефективності в Україні». Зазначені заклади освіти провели навчання здобувачів освіти за програмою «Передові системи термомодернізації будівель та споруд» у кількості 60 годин. Курси підвищення кваліфікації за темою «Тренінги для викладачів закладів ПТО» пройшли та отримали сертифікати 5 педагогічних працівників.

НМЦ ПТО брав участь у пілотному впровадженні інструменту SELFIE серед 10 областей України. На регіональному рівні було визначено 3 заклади П(ПТ)О з урахуванням типу населеного пункту, де вони розташовані, за кількістю здобувачів освіти та напрямками економічної діяльності підготовки кваліфікованих робітників: ДНЗ «Глухівське вище професійне училище», ДПТНЗ «Глинський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти». Ключовою роллю НМЦ ПТО було навчання координаторів закладів П(ПТ)О покроковим інструкціям, модерування роботи групи під час початкових практичних заходів, а також робота групи Хакатону, у перервах між заходами SELFIE надавати щоденну підтримку закладам, що брали участь у пілотуванні проекту. Протягом квітня-травня 2021 року заклади провели опитування щодо визначення рівня цифровізації серед адміністрації, педагогічного та учнівського колективів за допомогою інструменту SELFIE. Згенеровані звіти стали основою стратегічного плану розвитку закладів П(ПТ)О.